VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C152 – OND14**
zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen

van 9 maart 2010

INHOUD

Interpellatie van mevrouw An Michiels tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de toestroom van anderstalige leerlingen in de scholen in Halle-Vilvoorde 3
Met redenen omklede moties 8

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, en tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de houding van een gemeentebestuur uit de Brusselse Rand omtrent het decreet met betrekking tot de pedagogische inspectie
Vraag om uitleg van mevrouw Irina De Knop tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de pedagogische inspectie in het Franstalig onderwijs in de faciliteitengemeenten
Vraag om uitleg van mevrouw An Michiels tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de stand van zaken in verband met het zogeheten interpretatief decreet 9

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Celis tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de loopbaankloof tussen mannen en vrouwen en de feminisering van armoede 13

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de ritduur van het leerlingenvervoer in het buitengewoon onderwijs 19

Vraag om uitleg van de heer Chokri Mahassine tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over verzekeringen in het lespakket 22

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Celis tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de Se-n-Se-opleiding Integrale Veiligheid 25

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de tweede fase van de inschrijvingsprocedure in Brussel 26

■

Voorzitter: de heer Boudewijn Bouckaert

Interpellatie van mevrouw An Michiels tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de toestroom van anderstalige leerlingen in de scholen in Halle-Vilvoorde

De voorzitter: Mevrouw Michiels heeft het woord.

Mevrouw An Michiels: Voorzitter, minister, de situatie van het Brusselse Nederlandstalige onderwijs, zowel het capaciteitsprobleem als de toenemende druk op de scholen door de toestroom van anderstaligen, is de laatste weken meermaals onderwerp van gesprek geweest. De problematiek blijft echter al lang niet meer beperkt tot Brussel alleen. Ook buiten Brussel kampen scholen met capaciteitsproblemen. Maar daar zullen we het morgen uitgebreid over hebben, vermoed ik.

Vooral in Halle-Vilvoorde doet zich nog een ander probleem voor. De toestroom van anderstalige leerlingen plaatst die scholen vaak, zo niet voor problemen, dan toch onder druk. Ik heb de vorige minister van Onderwijs daarover herhaaldelijk ondervraagd. Reeds in 2006 is deze problematiek in de pers duidelijk aan bod gekomen. Toen lazen we titels als ‘Anderstaligen overspoelen de randscholen’ en ‘Een op drie anderstaligen in randscholen’.

Ook toen heb ik minister Vandenbroucke ondervraagd. Hij liet weten dat hij geen speciale middelen noch maatregelen wou treffen voor deze scholen. Hij zei dat het nieuwe financieringsmechanisme zowel voor omkadering als voor werkingsmiddelen ervoor zou moeten zorgen dat alle scholen van het leerplichtonderwijs die zich in dezelfde situatie bevinden, over dezelfde middelen kunnen beschikken en dat kinderen met dezelfde noden dezelfde financiering zouden krijgen. Dat was zeer in het kort zijn antwoord. Nadien is het eerste deel van die nieuwe financiering, namelijk van de werkingsmiddelen, gestart. De scholen voelen nu al of dat werkt of niet.

Op woensdag 24 februari hebben we een zeer interessante hoorzitting gehad in de commissie Brussel. De leden van de commissie Onderwijs waren ook uitgenodigd. De hoorzitting ging zeer specifiek over de problemen met anderstalige leerlingen, zowel in de Rand rond Brussel als in Brussel zelf. De sprekers toonden duidelijk aan – nog duidelijker dan bij een vorige hoorzitting – dat er zich grote tot heel grote problemen voordoen in heel wat scholen, ondanks de al doorgevoerde maatregelen.

Ik ben de laatste om te ontkennen dat er al een aantal maatregelen genomen zijn in de vorige legislatuur. We hebben de genoemde nieuwe financiering. We hebben de uren Rand en Taal, die structureel werden gemaakt in de negentien gemeenten van de Vlaamse Rand. We hebben de tweedelijnsondersteuning in samenwerking met de provincie Vlaams-Brabant. Over dat laatste werden trouwens heel wat vragen gesteld door die mensen. We hebben een proefproject in Vilvoorde, dat hier werd toegelicht, en een in Houtem. Als ik hoor wat de mensen die in het veld staan en dagelijks te kampen hebben met die problemen, vertellen, maar ook andere leerkrachten en directies, kan ik niet anders dan besluiten, minister, dat dit alles slechts druppels op een hete plaat zijn. Eigenlijk is er structureel vrij weinig voor deze scholen.

Bij de bespreking van de beleidsnota’s Vlaamse Rand en Onderwijs heb ik deze problematiek al aangehaald. Noch u, noch minister Bourgeois bevoegd voor de Rand, konden of wilden een oplossing op korte termijn voorstellen. Ik heb zelfs de indruk dat niet wordt gezocht naar een oplossing op korte termijn om de eenvoudige reden dat elke oplossing middelen vraagt – en die zijn er niet. Dat wordt als excuus gebruikt om voorlopig niets te doen. Ook op lange termijn werden slechts vage en onduidelijke oplossingen naar voren geschoven. U en minister Bourgeois stelden beiden dat de nieuwe financieringsmethode van de omkaderingsmiddelen – waarbij thuistaal een indicator zou worden om extra omkadering te krijgen –, een oplossing zou bieden voor deze scholen. Maar ik vrees, minister, en met mij de scholen en leerkrachten die hier komen getuigen, dat met de huidige toestroom van anderstaligen en het effect van de

financiering van de werkingsmiddelen, zelfs een gelijkaardige financiering van omkaderingsmiddelen niet zal volstaan. Ze hebben nu reeds meer werkingsmiddelen wanneer ze meer anderstaligen hebben. Ze hebben hier zeer duidelijk gemaakt dat dit niet volstaat om goed te kunnen werken. Ze zijn niet negatief over die omkadering, verre van. Ze vinden dat de omkadering zal helpen, maar structureel is het probleem nu reeds zo groot dat het niet zal volstaan.

Ik heb met een schriftelijke vraag cijfers verkregen over die 'thuistaal niet Nederlands'-uren (TNN) die scholen in de Rand krijgen. Dat zijn dan nog enkel de scholen die behoren tot die 19 gemeenten. Halle zit daar niet bij. Die cijfers zijn zeer duidelijk. Uit de uren die sommige scholen krijgen, kunnen we afleiden dat er een zeer grote instroom is van anderstaligen. Niets laat uitschijnen dat die instroom stopt bij de 19 gemeenten, integendeel, het gaat steeds verder.

In het verleden zijn er gelijkaardige cijfers aangehaald. De getuigenissen die we hebben gehoord, tonen duidelijk aan dat we een structurele oplossing, en geen proefoplossing, nodig hebben, en wel op korte termijn. Ze tonen ook aan dat taalproblematiek en GOK-kenmerken (gelijke onderwijskansen) vaak samengaan, maar niet altijd gelijklopen. De mensen die hier kwamen getuigen, zeggen dat een GOK-probleem iets totaal anders is dan een taalprobleem. Die vragen een duidelijke, specifieke aanpak.

Minister, bent u het eens met de stelling dat taal en GOK gelijklopend zijn, maar toch heel verschillend en bijgevolg een andere aanpak en omkadering vragen? Zo ja, welke maatregelen plant u op korte en op lange termijn om de scholen in heel de regio Halle-Vilvoorde, en niet alleen de twee steden, te ondersteunen? Dringt een uitbreiding van het doelgebied van de uren Rand en Taal zich niet op? Moeten we de omschrijving Vlaamse Rand, die nu beperkt is tot de 19 gemeenten, niet uitbreiden, bijvoorbeeld tot heel Halle-Vilvoorde, of zelfs tot enkele gemeenten in het Leuvense? Dringt een structurele omkadering van de scholen die geconfronteerd worden met een toestroom aan anderstalige leerlingen, zich niet op?

Als ik één zaak heb onthouden van wat de mensen uit Vilvoorde hier kwamen vertellen, dan is het dat hun project werkt, dat ze resultaat boeken, maar dat ze met handen en voeten gebonden zijn doordat het een proefproject is en dat ze dus telkens opnieuw moeten aanvragen of het zal worden voortgezet. Ze hebben ook duidelijk gemaakt dat ze, ondanks alle expertise die ze in huis hebben, de extra omkadering nodig hebben, of dat het anders niet lukt.

De voorzitter: Mevrouw de Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina de Knop: Ik ben zelf uit de Rand afkomstig. Na de hoorzitting met onder andere mensen van het LOP, wil ik me aansluiten bij de vragen van mevrouw Michiels. Het gaat over de gemeenten in de Rand rond Brussel, ook de gemeenten die nu nog niet gevat zijn door de omzendbrief waar mevrouw Michiels naar verwijst, zoals Ternat, Opwijk, Halle. Om het gemakkelijk te maken, is het nodig om die ondersteuning uit te breiden naar heel de regio Halle-Vilvoorde.

Wat het secundair onderwijs betreft, kondigt de beleidsnota Vlaamse Rand wel aan bijkomende lestijden taalondersteuning te geven aan scholen met een grote instroom van anderstaligen in heel Halle-Vilvoorde. Men erkent het probleem wel degelijk voor de secundaire scholen, het zou lovenswaardig zijn mochten ook de basisscholen, gelegen in de andere gemeenten van de regio Halle-Vilvoorde en – waarom ook niet? – in enkele gemeenten uit het arrondissement Leuven, worden opgenomen.

Naast de TNN-uren voorziet de Vlaamse overheid, samen met de provincie Vlaams-Brabant, in een ondersteunings- en begeleidingsproject taalvaardigheid voor het basisonderwijs, dat ook netoverschrijdend wordt gedragen door de pedagogische begeleidingsdiensten. Dit project Begeleiding Rand en Taal werd opgestart naar analogie met het project Voorrangs-

beleid Brussel. Ook hier zou aandacht worden geschonken aan een onthaalbeleid voor anderstalige ouders.

Ik wil dit graag nog toevoegen aan de vragen van mevrouw Michiels. Wat zijn de bevindingen hiervan na een aantal jaren? In de afgelopen jaren werden inderdaad een aantal projecten opgestart die niet op structurele wijze werden gefinancierd, maar wel goede resultaten kunnen voorleggen. Het Vilvoordse project is daar een mooi voorbeeld van. We vragen ons af hoe het met dergelijke projecten verder zal gaan, gezien de huidige financiële toestand. Minister, voorziet u in een verlenging of een structurele oplossing?

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Ik was ook aanwezig op de bewuste hoorzitting, weliswaar vanuit de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand. De thematiek onderwijs in Brussel en de Vlaamse Rand kan natuurlijk niet los worden gezien van deze commissie. Vandaar mijn eerste aanwezigheid in deze commissie.

Ik wil me aansluiten bij deze vragen om uitleg omdat dit probleem niet over het hoofd mag worden gezien. We hebben hier mensen gehoord uit Halle en Vilvoorde, maar ik garandeer dat dit voor gelijk welke gemeente met basis- of secundair onderwijs in de Rand geldt. Die mensen gaan dezelfde verhalen vertellen.

Wat we ook hebben geleerd uit het cijfermateriaal is dat er een toevloed is vanuit Brussel naar de Vlaamse Rand, ook van Nederlandstalige kinderen. Dat geeft weer andere problemen. Hoe houden we de Nederlandstaligen in het Nederlandstalig onderwijs van Brussel? Het probleem is zeer gecompliceerd en er worden heel pertinente vragen over gesteld. Ik citeer de voorzitter van het overlegplatform van de Halse basisscholen over het verdringingseffect: “We vragen dan ook dat er een systeem komt waarbij anderstaligen onze eigen kinderen uit Halle niet langer verdringen uit die scholen. We pleiten dus voor drie inschrijfdata: een voor broers en zussen, een voor de kinderen uit Halle, en een voor de rest.”

De vraag is om eens met een bijzondere bril te kijken hoe deze thema’s moeten worden aangepakt. Ik sluit me aan bij de vraag naar uw visie, minister. Welke aanpak stelt u voor op korte termijn?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Wat het verschil tussen GOK en taal betreft, ben ik van oordeel dat het er in beide gevallen over gaat dat een school meer inspanningen moet doen om kinderen op een bepaald leerniveau te krijgen. Of het dan gaat om een kind dat een andere taal spreekt of een kind dat uit een lagere sociale klasse komt, doet er op zich niet toe. Overigens komen nogal wat kinderen die thuis een andere taal spreken, uit kansarme gezinnen. De scholen moeten daarvoor de nodige middelen krijgen.

Ik heb in mijn beleidsnota al aangegeven dat ik tijdens deze legislatuur hoog wil inzetten op talen. Daarvoor zal ik een talenbeleid uitwerken. We kunnen voortbouwen op wat in de vorige legislatuur is gerealiseerd. Ons streefdoel moet zijn dat elk kind of elke jongere uitstekend Nederlands spreekt, met daarnaast een degelijke kennis van twee of meer vreemde talen. Alleen op die manier kunnen jongeren in onze diverse, internationale en geglobaliseerde samenleving hun plek vinden.

Wat betreft de mogelijke uitbreiding van Rand en Taal, verwijs ik eveneens naar mijn beleidsnota, waarin ik heb vooropgesteld de omkadering voor het basis- en secundair onderwijs in principe tegen 1 september 2011 te willen hervormen. Doordat de GOK-uren geïntegreerd worden in de reguliere omkadering van het basis- en het secundair onderwijs, komt er een geïntegreerd en transparant omkaderingssysteem. Via dit systeem krijgen scholen extra middelen voor leerlingen die aan de indicatoren van onderwijskansarmoede voldoen. Ook de middelen voor Rand en Taal worden in dat omkaderingssysteem geïntegreerd.

Ik wil ervoor zorgen dat het basis- en secundair onderwijs systematisch met factoren van achterstelling bij leerlingen rekening houden. Het is evident dat ik voor de omkadering dezelfde indicatoren van onderwijskansarmoede, zijnde thuistaal, opleidingsniveau van de moeder, woonplaats en schooltoelage, zal gebruiken als deze die gelden voor de berekening van de werkingsmiddelen. Op die manier wordt thuistaal een onafhankelijke indicator in de berekening van de omkaderingsmiddelen.

Scholen in Halle-Vilvoorde die veel anderstalige leerlingen hebben, zullen door de aanwezigheid van deze leerlingen ook omkaderingsmiddelen genereren. Daarnaast zal ik de pedagogische ondersteuning die de Nederlandstalige scholen in de Vlaamse Rand krijgen om de grote aanwezigheid van anderstalige leerlingen op te vangen, bestendigen.

Het wetenschappelijk onderzoek naar de taalvaardigheid wordt in 2012 afgerond. Ik zal de resultaten van dat onderzoek als uitgangspunt nemen om dit ondersteuningsbeleid te evalueren. Een afstemming tussen de verschillende bestaande ondersteuningsvormen dringt zich alleszins op.

Mevrouw An Michiels: Minister, ik ben teleurgesteld. Het is hetzelfde vage antwoord als bij de bespreking van de beleidsnota. We weten het. Er komt iets op ons af en we zullen wel zien. We gaan een omkaderingssysteem uitdokteren en dat zal alles oplossen. Maar die mensen geven duidelijk aan dat het niet zal volstaan, dat er echt meer nodig is. Als er nu niet ingegrepen wordt in de Vlaamse Rand, zitten we daar binnen enkele jaren met hetzelfde verhaal als in Brussel. Dan kunnen we daar beginnen te dweilen en stelt het probleem zich nog een beetje verder. Ik blijf aandringen op middelen en maatregelen voor die scholen nu, al was het maar het bekendmaken van de goede praktijken.

De school uit Vilvoorde heeft de collega's uit Halle voorgesteld te tonen hoe zij het doen en gesteld dat ze samen misschien wel iets kunnen vinden. Ik vind het erg dat scholen dit zelf moeten uitdokteren, dat het van hen moet uitgaan om van elkaar te leren. De scholen uit Halle is gevraagd welke steun ze krijgen.

Ik haal het voorbeeld aan van de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers (OKAN) die zij wilden installeren. Netoverschrijdend waren ze van plan om de nieuwkomers met zeer grote moeilijkheden bij elkaar te zetten en daarvoor de uren samen te leggen. Netoverschrijdend, minister, daar zette u in uw beleidsnota toch zo hoog op in. Zij kwamen enkele uren te kort om voltijds een leerkracht in te zetten om de leerlingen optimaal te begeleiden. Ze wilden uren uit hun zorgpakket afstaan voor de optimale werking van de OKAN. En dan krijgen ze van het kabinet Onderwijs een njet op dit voorstel. Dat begrijp ik niet, minister.

Ik dring aan op snelle en duidelijke structurele maatregelen in plaats van een omkadering die begin 2011 wel eens van start zal gaan.

Mevrouw Irina De Knop: Ik begrijp niet goed, minister, waarom de regering in de beleidsnota Vlaamse Rand wel zegt dat ze in bijkomende lestijden taalondersteuning zal voorzien voor scholen met een grote instroom van anderstaligen in heel Halle-Vilvoorde, maar dat dit niet kan gebeuren voor het basisonderwijs. Met gezond boerenverstand lijkt het toch logisch dat als je investeert in extra taalondersteuning, je dat eerst doet in je basisscholen. Die kinderen gaan na de basisschool naar de secundaire school. Ik vind het wel goed dat het gebeurt in de secundaire school, m. Maar er is een hiaat in de basisscholen.

Uw omzendbrief, minister, zegt duidelijk: "Om hiervoor in aanmerking te komen dient u ten minste 10 percent van de leerlingen te hebben waarvan de thuistaal niet Nederlands is." Ik durf te wedden dat u die regel kunt toepassen op heel Halle-Vilvoorde en dan kunt u het structureel maken. Misschien kunt u dat eens laten becijferen en kijken over welke middelen het gaat. Nu zegt u dat u het voorziet in een globaal pakket. U hebt het vooral over GOK-uren. Het gaat hier niet altijd over GOK-problemen. (*Opmerkingen van minister Pascal Smet*)

Ik heb toch wel geluisterd. Het is heel complex, dat begrijp ik. U stelt dat er omkaderingsmiddelen zijn, maar die zijn niet structureel. Nu doet u dat wel al voor enkele gemeenten. U maakt een onderscheid tussen twee naburige gemeenten met identiek dezelfde problemen. Voor de ene gemeente grijpt u wel structureel in en voor de andere niet.

Het kan best zijn dat dat al langer zo is dan vandaag. We hebben de hoorzitting gehoord, we vernemen wat de demografische evoluties zijn: het probleem wordt elk jaar groter. De regering geeft zelf aan dat er een nood is, want ze wil bijkomende lestijden taalondersteuning in het secundair onderwijs. Ik noteer: niet in het basisonderwijs.

De heer Willy Segers: Minister, ik blijf ook een beetje op mijn honger. Ik neem aan dat we daarover nog interessante discussies kunnen ontwikkelen, onder meer over het omkaderingssysteem. Ik onthoud het begrip 'bijsturen waar mogelijk'. Ik denk dat u daar niet tegen bent en dat die discussie ooit gevoerd kan worden, bij voorkeur niet na 2011-2012, maar dit lopende jaar. We weten wat demografisch op ons af komt. We hoeven niet eerst nog een studie te doen. Ik ben geïnteresseerd in uw antwoord op de vraag die de mensen uit Halle hebben gesteld over bepaalde voorbeeldprojecten die niet meer worden ondersteund. Dat zijn goede praktijken. Het is spijtig dat die als eerste sneuvelen. Kunt u daarover enig licht laten schijnen?

Minister Pascal Smet: Mevrouw Michiels, er is nog altijd een onderscheid tussen administratie en kabinet, ook al werken we heel nauw samen. De afgelopen jaren zijn er al heel wat dingen gebeurd. Het klopt dat er nog meer kan.

Mevrouw De Knop, u doet alsof het allemaal nieuw is. Toen u vorig jaar in de regering zat, bestond dat ook. Ik herinner u er even aan dat u en uw partij voortdurend de hand op de knip hielden, om zeker geen extra geld te geven. Nog maar 8 maanden geleden zat u zelf in de meerderheid in Vlaanderen. Als u het zo belangrijk vindt, had u er toen ook al op kunnen aandringen. Er is veel gebeurd onder impuls van minister Vandenbroucke en er kan nog meer gebeuren. Dat is zo. Er kan in het leven altijd veel meer gebeuren.

Uiteraard zijn de middelen van Rand en Taal en die van GOK verschillend. Als ik zeg dat we die integreren, betekent dat dat we die structureel zullen maken, dat het gedaan is met het telkens voor projecten aan te moeten vragen en dat het verankerd wordt. We zijn er op dit moment mee bezig. Het is niet zo dat we zitten te wachten, maar het is niet zo evident om van de ene dag op de andere een nieuw systeem uit te werken. Er zal geld verschuiven, ook tussen scholen.

Door taal als afzonderlijk criterium te nemen, maken we het structureel. Je hoeft geen groot genie te zijn om te beseffen dat, als je taal als afzonderlijk criterium neemt, men meer omkaderingsmiddelen zal krijgen waar proportioneel meer mensen zitten met een andere thuistaal. Het feit dat deze regering heeft beslist om voor de omkadering dezelfde onderwijskansarmoedenormen te nemen, waarbij thuistaal een aparte indicator is, toont aan hoe belangrijk we dit vinden. Dat is een evidentie.

Mevrouw Michiels, u lijkt heel de organisatie van het onderwijssysteem even te vergeten. Het ontgaat u vandaag misschien, maar een minister van Onderwijs kan niet zomaar aan de scholen zeggen even rond de tafel te komen zitten en het allemaal voor hen organiseren. Er bestaat vrijheid van onderwijs en pedagogische vrijheid. Daarom hebben we pedagogische begeleidingsdiensten. In plaats van individueel leerkrachten te ondersteunen, wat ze ook wel mogen doen, moeten die er juist voor zorgen dat die kennis en ervaring over meerdere scholen wordt verdeeld. Ik stel ook maar met u vast dat dat wel beter kan. We zullen de diensten aanzetten om dat te doen.

Ik stel ook vast dat elke school vaak bezig is op zijn niveau, of op het niveau van de scholengemeenschap in het beste geval, om het warm water uit te vinden. Waarom denkt u dat ik al enkele weken of maanden zeg dat we beter op een hoger niveau dat warm water laten uitvinden en dan een mooi buisje leggen om het warm water te laten stromen naar al die

scholen? Dat is niet evident. Ik kan daarin niets opleggen. Dat zullen de scholen zelf moeten doen.

Ik kom nu in veel scholen. In bepaalde streken in Vlaanderen is het perfect mogelijk dat scholen onderling ervaring uitwisselen, al of niet in het verband van een scholengemeenschap, soms overstijgend. Ik vind dat scholen in het gebied Halle-Vilvoorde dat ook perfect zouden kunnen doen. Het is te kort door de bocht om te stellen dat het de fout van de overheid is dat het niet gebeurt. We kunnen dat stimuleren. De vzw 'de Rand' zou als opdracht kunnen opnemen om al die scholen bij elkaar te brengen. Niets belet hun dat te doen. Wij gaan hen niet tegenhouden.

Mevrouw An Michiels: Minister, het klopt dat u hen niet tegenhoudt. Maar was het niet net de finaliteit van zo'n proefproject om te kijken wat werkt en wat we kunnen doorgeven aan andere scholen? Ik stel vast dat het project verlengd en verlengd wordt. Dat is goed. Daar ben ik heel blij om en die mensen zeker, want zij merken dat er resultaat is. Maar voor de tweede doelstelling van het proefproject, de kennis doorgeven, kan ook de overheid meer doen. Ik heb ook al verschillende keren gezegd dat het niet aan de scholen is om elk het warm water uit te vinden. Het klopt dat het niet aan u is om te zeggen wat wel en niet goed is. Maar misschien is het de moeite waard om erover na te denken hoe de overheid ervoor kan zorgen dat die goede zaken doorstromen. Ik kondig een motie aan.

Minister Pascal Smet: Ik ben het ermee eens dat we daarover moeten nadenken.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Ik kondig ook een motie aan. Minister, in uw antwoord stelt u terecht dat er een verschil is tussen kabinet en administratie. Maar in Halle wensten scholen over de netten heen de uren samen te leggen. Ik vraag met aandrang om dat eens na te vragen. Het kost niets, maar het heeft wel een enorme meerwaarde.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, u zegt dat de begeleidingsdiensten niet zo goed werken en dat elke school op een eiland bezig is. Misschien is het interessant om eens te kijken naar de bevindingen van het project Begeleiding Rand en Taal, dat samen met de provincie is opgestart, om daaruit te leren wat het beleid verder kan zijn. Kunnen de resultaten van dat project hier besproken worden, samen met u?

Minister, u hebt ook een prachtige organisatie Voorrangsbeleid Brussel, die jarenlange ervaring heeft met het opbouwen van die ondersteuning en ervoor zorgt dat scholen niet telkens opnieuw het warm water uitvinden. Ik nodig u warm uit tot enige spoed in deze problematiek. Ik kondig ook een motie aan.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door mevrouw Michiels, door mevrouw De Knop en door de heer Van Dijck werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, en tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de houding van een gemeentebestuur uit de Brusselse Rand omtrent het decreet met betrekking tot de pedagogische inspectie

Vraag om uitleg van mevrouw Irina De Knop tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de pedagogische inspectie in het Franstalig onderwijs in de faciliteitengemeenten

Vraag om uitleg van mevrouw An Michiels tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de stand van zaken in verband met het zogeheten interpretatief decreet

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, minister, collega's, een meerderheid in de gemeenteraad van Sint-Genesius-Rode besliste donderdag 14 januari om de Franse Gemeenschap te vragen een vordering in te dienen bij het Grondwettelijk Hof tegen het Vlaamse decreet dat de pedagogische inspectie over het Franstalige onderwijs in de faciliteitengemeenten overhevelt naar de Vlaamse Gemeenschap. Sint-Genesius-Rode zal in dat geval ook zelf tussenkomen in het geding.

Daarnaast werd een motie goedgekeurd, eerder al aangenomen door de gemeenteraden van Linkebeek, Wezembeek-Oppem, Drogenbos en Kraainem, waarin de Franse Gemeenschap gevraagd wordt om het Franstalige onderwijs in de faciliteitengemeenten zelf te organiseren. De recente Vlaamse beslissing wil volgens de motie schade toebrengen aan een kwaliteitsvol onderwijs, brengt het voortbestaan van dit onderwijs in het gedrang, gijzelt de leerlingen en bedreigt het statuut en de tewerkstelling van het onderwijzend personeel.

Minister, hoe staat u tegenover een gemeentebestuur dat wil tussenkomen in een eventueel geding bij het Grondwettelijk Hof dat ingeleid wordt vanuit de Franse Gemeenschap? Hoe evalueert u de houding van een gemeentebestuur dat een breed aanvaard Vlaams decreet omschrijft als een gijzeling van leerlingen en dat stelt dat het statuut en de tewerkstelling van het onderwijzend personeel bedreigd wordt?

Ik heb mijn vragen gesteld aan viceminister-president Bourgeois en aan u, minister, omdat het ook te maken heeft met de werking van gemeentebesturen, maar ik neem aan dat u een gecoördineerd antwoord zult geven. Dank u.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Het klopt dat in die motie wordt gesteld dat het Vlaamse decreet van 23 oktober 2009 schade toebrengt aan het kwaliteitsvol Franstalige onderwijs, het voortbestaan ervan in het gedrang brengt, de leerlingen gijzelt en het statuut en de tewerkstelling van het onderwijzend personeel bedreigt. Deze uitspraken kloppen natuurlijk niet en kunnen voor heel wat misvattingen zorgen. Hoewel u geen rechtstreekse impact hebt op deze materie, minister, zou het een belangrijk politiek signaal zijn om de uitspraken en beweringen in deze motie te weerleggen en te ontkrachten. Bovendien kunt u, als bevoegde minister, een onmiskenbare houvast bieden voor de lokale Nederlandstalige mandatarissen door precies aan te geven hoe de omkadering van, en de inspectie in, de betrokken Franstalige scholen wordt georganiseerd.

Ik heb enkele analoge vragen. Hoe staat u tegenover bovenstaande motie die stelt dat het Vlaamse decreet schade toebrengt aan het kwaliteitsvolle Franstalige onderwijs in de faciliteitengemeenten?

Hebt u een schrijven gericht of plant u een schrijven te richten naar de betrokken gemeentebesturen? Of plant u een ander initiatief waarin u de argumenten die worden aangehaald in de

motie, ontkracht en duidelijk aangeeft hoe de omkadering en de inspectie van het Franstalige onderwijs in de betrokken gemeenten wordt georganiseerd?

De voorzitter: Mevrouw Michiels heeft het woord.

Mevrouw An Michiels: Voorzitter, minister, ik heb een vraag over hetzelfde onderwerp, namelijk de inspectie in het Franstalige onderwijs in de faciliteitengemeenten. Mijn vraag gaat niet zozeer over de moties die zijn aangenomen in de verschillende gemeenteraden, maar dat neemt niet weg dat ook ik van mening ben dat een duidelijke uitspraak van u een politiek signaal zou zijn aan deze gemeenten dat ze niet zomaar Vlaamse decreten en regels aan hun laars kunnen lappen.

We hebben over een soortgelijk onderwerp al een discussie gehad met de minister bevoegd voor de Vlaamse Rand. We vroegen ook aan hem om een politiek signaal te geven. Hij weigerde dat, hij zei dat hij niet bevoegd is. Ik hoop dat u minder terughoudend zult zijn.

Mijn vraag om uitleg gaat over de toepassing van het interpretatief decreet of het decreet-Van Dijck. Bij de goedkeuring van het decreet op 21 oktober laatstleden liet u weten dat u, na de publicatie in het Staatsblad, de betrokken scholen een brief zou sturen om hen opnieuw uit te nodigen leerplannen in te dienen bij de Vlaamse onderwijsinspectie. Het decreet is op 24 november 2009 verschenen in het Staatsblad, wat mij laat veronderstellen dat de brief intussen verstuurd is. Ik weet ook dat u al meerdere pogingen hebt ondernomen om dit decreet te duiden bij de Franstalige landgenoten. Dat heeft er hen echter niet van weerhouden om eind oktober bij het Grondwettelijk Hof de schorsing en vernietiging van het decreet te vragen.

Mevrouw De Knop, met alle respect, ik vrees dat een brief geen zin meer heeft. Ik denk dat het niet gaat om het niet weten, maar om het niet willen weten. Het is een kwestie van manifeste onwil. Volgens mij, minister, is de enige mogelijke werkwijze om het decreet verder uit te voeren, de inwerkingtreding ervan; de stemming heeft lang genoeg op zich laten wachten.

Minister, kunt u mij meedelen wat de stand van zaken is betreffende dit decreet? Hoe ver staat de ingespannen procedure? Welke effecten heeft dit op de uitvoering van het decreet?

Zijn er reeds leerplannen ingediend? Indien niet, hebt u signalen dat dit zal gebeuren? Indien er geen leerplannen worden ingediend, welke stappen zult u dan ondernemen?

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Voorzitter, minister, dames en heren, de vragen worden gesteld vanuit verschillende invalshoeken. Dat is begrijpelijk. Een gemeenteraad keurt een motie goed: dat is de visie van een lokale mandataris. Elke gemeenteraad heeft het recht om om even welke motie goed te keuren in de bewoordingen die hij kiest. Dat is dan zijn verantwoordelijkheid. Ben ik het daarmee eens? Neen. Ze weten niet goed wat ze schrijven.

Men beweert dat het een teloorgang is van de kwaliteit. Daarom zou ik eerst wel eens zicht willen krijgen op die kwaliteit. Daar gaat dit decreet nu net over! Dat we niet weten wat de kwaliteit is. Als de gemeenteraad van Sint-Genesius-Rode vindt dat de kwaliteit achteruitboert door het decreet, dan zijn die leden slimmer dan wij allemaal samen. Maar het is hun goed recht om dat te denken. Ik neem akte van die motie, niet meer, niet minder.

We zijn aan dit decreet begonnen om komaf te maken met de discussie of we bevoegd waren of niet. Ik zou niet liever willen dan dat men naar het Grondwettelijk Hof stapt zodat het hof een uitspraak kan doen. De Raad van State heeft dat in het verleden niet gedaan. Voor zover ik weet, is de procedure bij het Grondwettelijk Hof niet ingeleid, ondanks de grootse verklaringen van de gemeentebesturen en van de Franse Gemeenschap. Of heb ik het mis? *(Opmerkingen van de voorzitter)*

Ik vind dit wel belangrijk, maar ik denk er niet op het juiste moment aan om de website van het Grondwettelijk Hof te bestuderen. Niemand hier heeft dat blijkbaar gedaan. We zullen het antwoord van de minister moeten afwachten. Ik ben in ieder geval niet bang voor de uitspraak. Als er een uitspraak is, moet men er zich wel naar schikken. Er moet wel nog enige rechtsgrond zijn. De Vlaamse Gemeenschap heeft altijd verklaard dat ze zich zou schikken naar zulke uitspraken. Dat is in dit land een unicum, zich schikken naar het Grondwettelijk Hof.

Het zou niet slecht zijn tekst en uitleg te geven bij de verdere afhandeling van de procedure, minister. Het parlement keurt een decreet goed, dan is het aan de regering om het uit te voeren. Wij twijfelen er niet aan dat dat gebeurt, maar nu vind ik het opportuun dat u hier verder uitleg over geeft.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Tegen elk decreet is een beroep mogelijk van een gemeenteraad en van om het even welke partij die een belang kan aantonen. Hoewel de kwestie van de pedagogische inspectie in de faciliteitenscholen een aangelegenheid is die vooral in politiek opzicht tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Franse Gemeenschap het voorwerp is van discussie, is het helemaal niet ongewoon dat in een geding bij het Grondwettelijk Hof andere partijen betrokken zijn.

Op 25 februari 2010 is het verzoekschrift tot schorsing vanwege de gemeente Linkebeek ingediend. Ook twee andere verzoekschriften – afkomstig van natuurlijke personen, wellicht ouders – zijn intussen ingediend; dat kan men lezen op de website van het Grondwettelijk Hof. De verzoekschriften zijn nog niet betekend aan de Vlaamse Regering. Het was van bij aanvang duidelijk dat er verzoekschriften zouden komen. Dat is een van de redenen, zoals de heer Van Dijck zegt, waarom over het decreet werd gestemd. Of ze naast de vernietiging ook de schorsing zouden vragen, was niet helemaal duidelijk. Het is dus een verkeerde voorstelling van zaken te zeggen dat de gemeente Sint-Genesius-Rode tussenkomt in een geding dat al bestaat tussen beide gemeenschappen. Overigens kon in de media worden vernomen dat de gemeente Wemmel ook heeft beslist om een verzoekschrift in te dienen. Ik acht het bovendien niet uitgesloten dat de andere inrichtende machten nog stappen in die zin ondernemen. Ook ouders en personeelsleden zouden mogelijkerwijze een verzoekschrift kunnen indienen. Gezien de politieke situatie in de randgemeenten ben ik niet bepaald verrast door de intentie van de gemeente Sint-Genesius-Rode.

Op zichzelf is het feit dat een gemeente beroep aantekent tegen een decreet, niet problematisch. Gemeentebesturen zijn inrichtende machten, en hebben het recht zich tot het Grondwettelijk Hof te richten wanneer zij vinden dat een decreet strijdig is met de Grondwet. In het verleden hebben nog inrichtende machten decreten aangevochten bij het Grondwettelijk Hof.

De bewoordingen die gebruikt worden om dit beroep aan te kondigen, zijn wel vrij ongewoon. De dramatische toon die wordt aangeslagen, wordt ook gebruikt door parlementsleden van het parlement van de Franse Gemeenschap. Daarom ben ik in december, mevrouw De Knop, ook naar het parlement van de Franse Gemeenschap gegaan om het decreet daar uit te leggen. Dat was uniek in dit land. Ik heb daar veel drama gezien. *(Gelach)*

Op een aantal vlakken wordt het decreet bewust zo uitgelegd alsof de betrokken scholen in hun bestaan zelf worden aangevallen. Dit maakt jammer genoeg deel uit van de electorale strategie van een aantal Franstalige politici, maar raakt niet de kern van de zaak, die een bevoegdheidsconflict is, niet een discussie over het bestaansrecht van deze scholen. Hoe dan ook zal tijdens de discussie voor het Grondwettelijk Hof enkel de grond van de zaak van tel zijn.

Ook de stelling dat dit decreet de kwaliteit van het faciliteitenonderwijs schaadt, is onterecht, en bijna op het belachelijke af. Het is integendeel op dit moment een bedreiging voor de onderwijskwaliteit dat men in de faciliteitenscholen geen inspectie heeft.

Indien de gemeenten werkelijk doorzetten met een verzoekschrift bij het Grondwettelijk Hof, is het mijns inziens aangewezen het dispuut daar verder te zetten. Mevrouw De Knop, ik ga niet opnieuw parallelle initiatieven nemen om het decreet uit te leggen. Wie wil weten hoe de inspectie zal functioneren, hoeft mijn antwoord in deze commissie maar te lezen en mijn verklaringen in de annalen van het parlement de Franse Gemeenschap. Ik heb daar heel goed uitgelegd wat we gaan doen en wat we niet gaan doen. Degenen die het nu nog niet weten, willen het niet weten. We gaan onze tijd niet nog eens verdoen door opnieuw alles nog eens te gaan uitleggen. Ik denk dat alles duidelijk is.

Zoals gezegd, zijn er momenteel drie verzoekschriften binnen waarin de schorsing van het decreet werd gevraagd. Gezien de termijn van 3 maanden vanaf de publicatie in het Staatsblad waarbinnen dergelijk verzoek moet gebeuren, zal het Grondwettelijk Hof binnenkort de verzoekschriften betekenen, waarna de zaken hun afwikkeling zullen krijgen. Intussen zet de inspectie een aantal voorbereidende stappen met het oog op de doorlichting van deze scholen. Enkel indien het Grondwettelijk Hof de schorsing zou uitspreken, zal de inspectie de procedure stopzetten voor deze scholen.

De Franse Gemeenschap heeft bij ons weten nog geen verzoekschrift ingediend. In de Franstalige media stond dat de Franse Gemeenschap enkel de vernietiging zou eisen, en niet de schorsing. Voor een verzoekschrift tot vernietiging heeft iedereen die dat wil, een termijn van 6 maanden vanaf publicatie, in casu dus tot einde mei 2010. Uiteraard is er op dit moment geen effect op de uitvoering, aangezien er van de Franse Gemeenschap geen verzoekschrift is. De verzoekschriften tot schorsing hebben geen opschortend effect op de uitvoering van het decreet, tenzij het hof de schorsing zou uitspreken.

De inspectie heeft de faciliteitenscholen aangeschreven, mevrouw Michiels, met de vraag welke leerplannen zij toepassen. Daarnaast is er gevraagd naar andere erkenningsvoorwaarden, zoals de brandveiligheid van de schoolgebouwen. U weet dat de procedure om aansluiting te hebben bij een CLB, ook is voortgezet.

Op de laatste vraag wil ik antwoorden met een beroemde uitspraak uit Vilvoorde. Ik zal antwoorden “wanneer de problemen zich stellen”.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Ik dank u voor uw antwoord, minister. Door tijdsgebrek – ik moet namelijk in een andere commissie zijn – zal ik de voortzetting van het debat in de Handelingen lezen.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord. *(Opmerkingen van minister Pascal Smet)*

Mevrouw Irina De Knop: Ik ben voor heel wat humor vatbaar, maar ik dacht dat in een parlement met respect met elkaar werd omgegaan. Het is fijn dat wij dat doen tegenover een minister, dat mag gerust ook in de andere richting gebeuren.

Minister, ik vroeg om een brief te richten aan de betrokken gemeenten omdat de motie na uw bezoek aan de Franse Gemeenschap kwam. Ik denk dat het voor de Nederlandstalige mandatarissen in de faciliteitengemeenten niet altijd gemakkelijk is om in hun eigen college hun werk te doen. Ik moet u dat niet uitleggen, dat zijn Brusselse toestanden. U kent de positie van de Nederlandstalige mandatarissen in die colleges. Ik vond het de moeite waard om eens te overwegen om heel objectieve data te geven die weerleggen wat zij in die motie beweren. Oké, we gaan daarmee waarschijnlijk geen wereld van verschil maken, maar het zou de Nederlandstalige mandatarissen steunen in hun strijd. Ze staan er soms nogal alleen voor. Het zou voor hen een wapen zijn om de beweringen van de Franstaligen te weerleggen. Minister, dat hoeft uiteraard niet met een schrijven te zijn, maar het is toch een sterk politiek

signaal. U hebt dat al gedaan, maar die motie kwam nadien. Het zou getuigen van het feit dat we als Vlaamse Gemeenschap niet altijd over ons heen laten lopen en die mensen eender wat laten vertellen. Dat is een beslissing die u zelf moet nemen. Hebt u dit minstens overwogen? Wat mij betreft, is dat niet overbodig.

De voorzitter: Mevrouw Michiels heeft het woord.

Mevrouw An Michiels: Minister, ik dank u voor de omstandige uitleg op het eerste deel van de vragen. Ik ken nu de stand van zaken, want eerlijk gezegd wist ik niet dat het zo in elkaar zat. U zegt dat de voorbereidende stappen voor een doorlichting van die scholen worden genomen. Ik ben daar heel blij mee. U zegt ook dat de brief is verstuurd en de vraag is gesteld. Hebben ze daar al een antwoord op gekregen? Dat wordt gewoon naast zich neergelegd.

Op de derde vraag antwoordt u dat u dat wel oplost als het probleem zich stelt. Ik vind dat jammer. Het zou toch niet slecht zijn om nu al heel duidelijk aan te kondigen wat er dan gaat gebeuren, al is het maar om nadien te vermijden dat de boel vastloopt omdat we nu niet duidelijk laten verstaan wat we vanuit Vlaanderen van plan zijn.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Ik vind het vreemd dat bepaalde mensen in deze thematiek de woorden ‘vijanden’, ‘tegenstanders’ en ‘risico’s’ in de mond nemen. Dat is een analyse die wij al langer maken, mevrouw De Knop. Het is niet altijd even gemakkelijk voor schepenen van onze partij om in die gemeenten functioneren. We moeten ons afvragen hoe dat komt. De samenwerking loopt niet altijd van een leien dakje. Van bij de aanvang pleiten wij hier niet voor. Wat gebeurt er als een doorsnee school zich niet houdt aan decretale bepalingen? De vraag stellen is ze beantwoorden. We vragen niet om zomaar te sanctioneren, we vragen alleen maar dat iedereen zich houdt aan de regels. Dat moet men beseffen. We wensen die scholen niet af te schaffen, we wensen alleen dat ze de regels toepassen, net zoals alle andere scholen in Vlaanderen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Celis tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de loopbaankloof tussen mannen en vrouwen en de feminisering van armoede

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Mijn vraag om uitleg sluit aan bij de Internationale Vrouwendag van gisteren en is dus op haar plaats.

Een onderzoek van het ABVV en zij-kant wees uit dat de loonkloof in België nog steeds 23,5 percent bedraagt, hoewel er zich gelukkig een langzame inhaalbeweging voordoet. Bovendien hebben vrouwen gemiddeld drie keer minder kans op promotie dan mannen met dezelfde kenmerken. De loonkloof is een erg complex gegeven en wordt slechts deels verklaard door factoren zoals tewerkstellingssector, anciënniteit, diploma en deeltijdse arbeid. Minister, u spreekt in uw beleidsnota Gelijke Kansen dan ook terecht van een loopbaankloof.

Een verwante thematiek kwam aan bod in een studie van Comeva en de Koning Boudewijnstichting over de financiële situatie van vrouwen en hun kans op armoede. Daaruit bleek onder meer dat van de vrouwen die het financieel moeilijk hebben, 38 percent beschikt over een diploma hoger onderwijs en 30 percent voltijds aan de slag is. Vrouwen lopen ook nog steeds een hoger armoederisico dan mannen.

Uit de beleidsnota Gelijke Kansen blijkt dat u deze problematiek erkent en ook wilt aanpakken. Zo wilt u werk maken van een Vlaams actieplan ‘Bestrijding van de loopbaankloof

mannen-vrouwen', in samenwerking met de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV), de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR), de Vlaamse hogescholenraad (VLOHRA), de onderwijsverstrekkers, het Steunpunt Werk en Sociale Economie, dus alle andere instanties die arbeidsmarktonderzoek verrichten. Ook kondigt u aan de loopbaankloof te zullen bestrijden door middel van een verticaal gelijkekansenbeleid, waarbij u zult inzetten op het informeren en sensibiliseren van de Vlaamse burgers over de loopbaankloof en meer in het bijzonder over de gevolgen van beslissingen op het vlak van studies en werk.

Minister, wat is de stand van zaken in het Vlaams actieplan Bestrijding van de loopbaankloof mannen-vrouwen? Op welke termijn denkt u dit actieplan te kunnen voorleggen?

U stelt terecht dat ook de studiekeuze in het onderwijs een oorzaak is van de loopbaankloof. In antwoord op een schriftelijke vraag van mij bleef u echter vaag over mogelijke acties die specifiek gericht zijn naar meisjes. Op welke manier zult u hier aandacht aan schenken in het kader van uw actieplan?

In 1957 heeft België het Verdrag van Rome geratificeerd. Hierin werd onder meer gelijk loon voor gelijk werk opgenomen. We zijn vandaag meer dan een halve eeuw verder. Tegen welke einddatum wilt u de loonkloof dichten? Federaal minister van Gelijke Kansen Joëlle Milquet spreekt over 2019. Hoe zult u uw maatregelen afstemmen met uw federale collega?

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: De loopbaankloof heeft natuurlijk geen eenduidige oorzaak. Heel veel oorzaken liggen aan de basis van de loonkloof, niet het minst dat vrouwen nog heel vaak werk doen dat minder goed wordt betaald dan mannen, dat vrouwen ondervertegenwoordigd zijn in bepaalde sectoren zoals de farma-industrie en de chemische sector. Er zijn ook heel wat invloeden van buitenaf die daarop inwerken, zoals het gezin, de combinatiedruk tussen gezin en werk, het feit dat vrouwen onvoldoende of geen kinderopvang vinden. Vrouwen zijn zich nog veel te weinig bewust van sommige keuzes die ze maken gedurende hun beroepsloopbaan, al moet ik eraan toevoegen dat dat vaak geen bewuste of vrijwillige, maar gedwongen keuzes zijn. Als vrouwen geen of onvoldoende betaalbare kinderopvang vinden, kunnen we bezwaarlijk spreken van een vrijwillige keuze.

Als we vandaag zien dat maar liefst 82 percent van de deeltijdse werknemers vrouwen zijn, dan kunnen we ons daar vragen bij stellen. Studies wijzen ook uit dat de onderwijskeuze een determinerende factor is in de loon- en loopbaankloof. Meisjes kiezen nog altijd te veel voor richtingen die resulteren in werkgelegenheid in de traditionele zachte sectoren als onderwijs, handel en gezondheidszorg. Ze zouden moeten worden gestimuleerd om andere keuzes te maken.

Minister, in een vorige legislatuur hebben we hierover een voorstel van resolutie ingediend. Ik ben zeer verheugd dat u een Vlaams actieplan Bestrijding loopbaankloof hebt aangekondigd. Het verheugt me dat alvast de eerste aanbeveling uit die resolutie door u wordt geïmplementeerd. Op welke termijn ziet u dat gebeuren?

Minister, we moeten meer aandacht hebben voor gender in het onderwijs. Ik ben dus heel benieuwd naar uw plannen in dat verband. Verder geloof ik dat we sterk moeten inzetten op de bewustmaking van vrouwen over de keuzes die ze maken in hun beroepsloopbaan, hoewel dat minder uw bevoegdheid is.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Voorzitter, minister, collega's, ik sluit me aan bij deze vraag om uitleg omdat ik heel benieuwd ben naar een stand van zaken in dit actieplan. Er worden al vage antwoorden geformuleerd. Dat bevestigt mijn vrees dat men met het genderbeleid altijd wel goede bedoelingen heeft, dat men veel praat en voornemens formuleert, naar de wensen luistert, maar concrete acties blijken moeilijk.

Minister, natuurlijk gaat het niet alleen over uw bevoegdheid. Ik weet dat u op het federale niveau een luisterend oor moet vinden. Daarom wil ik graag weten hoe het zit met het middenveld, de dialoog zoals aangekondigd in de beleidsnota, met het bedrijfsleven en met federaal minister Milquet.

Een dialoog met het onderwijs lijkt me ook interessant, want er is ook nood aan sensibilisering, aan het doorbreken van het rollenpatroon dat nog altijd goed ingebakken zit in alle geesten, waardoor meisjes een bepaalde studiekeuze maken die in de richting van een bepaalde sector gaat, en waardoor vrouwen, zodra ze moeder worden of trouwen, hun carrière niet meer als prioritair beschouwen, ofschoon ze wel aanwezig zijn in het hoger onderwijs en er ook goed scoren. Daar is een discrepantie. Zolang ze studentes zijn, zijn de ambities en resultaten er, maar zodra ze de arbeidsmarkt betreden, smelt die ambitie soms als sneeuw voor de zon. Daar zijn verschillende redenen voor. Minister, we moeten daar blijvende aandacht voor hebben en daarvoor reken ik op u.

Kinderopvang is een groot probleem. Op het World Economic Forum werd dit probleem grondig besproken. België bleek niet zo goed te scoren op het vlak van kinderopvang in het bedrijfsleven. Veel grote internationale bedrijven hebben daarvoor faciliteiten en dat blijkt een grote hulp te zijn voor vrouwen die carrière willen maken in die bedrijven. Minister, ik wil hiervoor uw aandacht vragen zodat u dit kunt bespreken met uw collega's en stappen vooruit kunt zetten. Dit is een van mijn voornaamste bekommernissen, samen met de sensibilisering. U zit in de juiste positie, want u bent ook minister van Onderwijs.

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Minister, vorig jaar was een historisch moment toen een voorstel van resolutie over de loon- en loopbaankloof voor de eerste keer door geen enkele partij werd afgewezen, maar goedgekeurd. Het was historisch omdat duidelijk werd gemaakt dat de loopbaankloof het grootste probleem was, in tegenstelling tot de loonkloof, waarop men al die jaren daarvoor heeft gefocust.

Vorig jaar werd ook gezegd dat er nog geen specifieke cijfers bestaan over de loonkloof. In het voorstel van resolutie werd gewezen op 15 percent, 17 percent, 20 percent, nu wordt er gewezen op 23,45 percent. Duidelijk cijfermateriaal over de loonkloof is er nog steeds niet. Hoe groot de cijfers ook zijn, niet-objectieve oorzaken van de loonkloof moeten worden weggewerkt.

In het voorstel van resolutie werd gevraagd een diepgaand onderzoek te voeren naar de loonkloof en het cijfermateriaal. Minister, hoe zit het nu met de cijfers over de loonkloof? Hebt u daar geactualiseerde cijfers over?

De loopbaankloof is een veel complexere problematiek omdat er verschillende oorzaken zijn. Ik wil me toespitsen op één aspect. Er wordt verschillende keren verwezen naar de studiekeuze van meisjes. Ze zouden meer naar de hardere sectoren moeten worden gewezen, waar de jongens voor zouden kiezen. In het voorstel van resolutie van vorig jaar wordt gezegd dat die hardere sectoren beter worden verloond, dus zouden meisjes daar meer voor moeten kiezen. Ik heb er toen op gewezen dat er misschien meer gefocust moet worden op het sensibiliseren van jongens, om ze meer te laten kiezen voor de zogezegde 'zachte' sectoren en om de zachte sectoren op te waarderen. Die worden nu te weinig betaald, terwijl dat steeds meer knelpuntberoepen zijn. Vorig jaar is er een commissie ad hoc Wonen en Zorg opgericht, die conclusies heeft meegedeeld aan het parlement. Een van de belangrijkste aanbevelingen was de opwaardering van de knelpuntberoepen in de zorgsector.

Minister, ik vraag u om niet enkel meisjes te sensibiliseren in het onderwijs om te kiezen voor hardere sectoren, maar ook jongens te sensibiliseren om te kiezen voor zachtere sectoren. Vorige week hebben we bijvoorbeeld gezien dat vooral vrouwen kiezen voor de lerarenopleiding. Jongens zouden toch ook moeten worden gesensibiliseerd.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Ik was bij de lancering van dat onderzoek van het ABVV en zij-kant aanwezig. Het was in het kader van Equal Pay Day. Ik was samen met Tom Waes, Jens Mortier en Rudy De Leeuw uitgenodigd om aanwezig te zijn en als ambassadeur op te treden. Met opzet hadden ze mannen gekozen. In dat opzicht ben ik blij dat een man minister van Gelijke Kansen is. Het is een nieuwe tendens. Vorige week was ik in New York bij de commissie voor de vooruitgang van vrouwenrechten in de wereld. Bepaalde landen, zoals Finland, Duitsland en nu ook Vlaanderen, kiezen heel bewust een man als minister van Gelijke Kansen om een signaal te geven. Voor het debat in de Zevende Dag over de Vrouwendag nodigde men vrouwen uit. Als we genderstereotiep denken moeten doorbreken, is het misschien wel nuttig om ook mannen daarover te laten praten. Uiteindelijk zullen toch ook mannen, misschien nog meer dan vrouwen, moeten veranderen en hun gedrag aanpassen.

Het Vlaams actieplan voor de bestrijding van de loopbaankloof mannen-vrouwen zal in samenspraak met de SERV, de Vlaamse Interuniversitaire Raad, de Vlaamse Hogescholenraad en de onderwijsverstrekkers worden opgemaakt. Ook het Steunpunt Werk en Sociale Economie, het Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwerk Arbeidsrapportering en andere instanties die arbeidsmarktonderzoek verrichten zullen hierbij betrokken worden. In onze planning is opgenomen dat we in het najaar van 2010 starten met de gesprekken met alle betrokken actoren om te bekijken welk werkproces we zullen voeren voor een kwaliteitsvol en gedragen resultaat. Op basis van die gesprekken zal er een timing worden opgesteld. Ik hoop dat er in de tweede helft van of in het najaar 2011 een gedragen en concreet loopbaankloofplan op tafel kan liggen.

Het is heel belangrijk dat we niet het zoveelste plan maken waarin iedereen goede intenties vertolkt, maar dat we, mevrouw Brusseel, proberen daarin een aantal meetbare acties te plaatsen. Daarom willen we er iets meer tijd voor nemen. U begrijpt dat, als ik de opsomming geef van de betrokken actoren, er de komende weken en maanden voor hen ook andere dossiers prioritair op de agenda staan. Je moet alles een beetje plannen, anders gebeurt er niets.

In de door u aangehaalde schriftelijke vraag, mevrouw Celis, gaf ik aan dat meisjes inderdaad sterk ondervertegenwoordigd blijven in wetenschappelijke technische studierichtingen binnen het tso, die voorbereiden op een ingenieursopleiding. Erger nog, deze ondervertegenwoordiging van meisjes in dergelijke wetenschappelijke richtingen van het tso blijkt niet te evolueren. Tegelijkertijd blijven jongens ondervertegenwoordigd in een aantal technische richtingen die voorbereiden op zorgberoepen. De situatie in het tso verschilt van die in het aso, waar door de jaren heen wel een evolutie merkbaar is naar een meer gelijke deelname van jongens en meisjes aan wetenschappelijke richtingen.

Dat er in het Vlaams actieplan voor de bestrijding van de loopbaankloof aandacht komt voor het wegwerken van de seksesegregatie in het onderwijs staat buiten kijf. Welke concrete initiatieven erin zullen worden opgenomen, is uiteraard onderdeel van het actieplan. Het is duidelijk dat we tijdens deze legislatuur willen werken aan het bestrijden van gendermechanismen en genderstereotiepen. Dat heb ik trouwens aangehaald in een van de bilaterale gesprekken die ik heb gehad met het hoofd van de divisie vrouwen van de VN. Ze was bijzonder geïnteresseerd in onze aanpak. Het is blijkbaar iets nieuws. We zullen ook samenwerken met de VN.

Om mechanismen weg te werken, is het belangrijk dat ze herkend worden. Daarom zullen we ook vanuit de bevoegdheid Gelijke Kansen streven naar en inzetten op het creëren van meer genderbewustzijn bij de Vlaming. Dat is het moeilijkste. Je moet bij wijze van spreken het individuele denken van individuele Vlamingen wijzigen. We hebben geen systeem om dat te doen, gelukkig maar. Dat betekent dat je via allerlei middelen moet proberen mensen tot andere ideeën te brengen, in hun kijk op de wereld en in het bijzonder op mannen en vrouwen.

We werken op dit moment aan een sensibiliseringsplan, in samenspraak met het middenveld. In dit plan is er ruimte voor een campagne en een brede waaier aan informerende en sensibiliserende initiatieven. Ook het onderwijsveld zal daarbij worden betrokken. De opmaak van deze actie voor genderbewustzijn is bezig.

Daarnaast zal ik dit jaar opnieuw Girls' Day ondersteunen, een project van Agoria Vlaanderen en Flanders Technology International. Dit jaar richten ze zich niet alleen op meisjes tussen 10 en 12 jaar, maar ook op leerkrachten in opleiding. Met dit project wil Agoria Vlaanderen, de federatie van de technologische industrie, meisjes en toekomstige leerkrachten laten kennismaken met techniek, technologische bedrijven en met vrouwen die in deze sector werken. Het is zo dat de stereotiepe studiekeuze van meisjes niet alleen de loopbaankloof mee in stand houdt, het lage aantal meisjes dat kiest voor een studie industrieel of burgerlijk ingenieur zorgt er ook mee voor dat de technologische sector onvoldoende talent vindt om aan de vraag naar ingenieurs te voldoen. Girls' Day wordt dit jaar op 27 oktober georganiseerd.

Het Verdrag van Rome dateert inderdaad van meer dan 50 jaar geleden. Nog steeds is er een reële loonkloof tussen mannen en vrouwen. Geloof me, ik deel uw ongeduld en verontwaardiging. De loonkloof moet worden gedicht, liever vandaag dan morgen. Maar die loonkloof wordt mee in stand gehouden door structurele en culturele factoren. Vanaf onze geboorte zijn u en ik ondergedompeld in een 'gegenderde' samenleving. Toen ik 13 was, waren de meeste vrije scholen nog specifieke jongens- of meisjesscholen. Vandaag kunnen we ons dat nog moeilijk voorstellen. Er is al heel wat veranderd.

Toch is onze samenleving nog steeds 'gegenderd'. Binnen tso en bso zijn er meer richtingen met een oververtegenwoordiging van een bepaalde sekse dan er richtingen zijn met een evenwichtige sekseverdeling. Dit leidt dan weer naar tewerkstellingssectoren waarin een bepaalde sekse ondervertegenwoordigd is. En dan zijn er ook nog de oververtegenwoordiging van vrouwen in het deeltijds werk of de ondervertegenwoordiging van mannen in het opnemen van zorgtaken in de privésfeer.

Al deze factoren vragen om een geïntegreerde aanpak. Vanuit mijn horizontale bevoegdheid Gelijke Kansen komt er daarom het Vlaams actieplan voor de bestrijding van de loopbaankloof. Dat is belangrijk. Mijn federale collega Milquet werkt op haar beurt samen met de Nationale Arbeidsraad aan een eigen actieplan. We gaan dat uiteraard op elkaar afstemmen.

De loonkloof is het resultaat van de loopbaankloof. Zowel de loopbaankloof als de loonkloof zijn complexe fenomenen. Ze zijn hardnekkig en strekken zich uit tot ver buiten onze regio- en landsgrenzen. Op het Vlaamse niveau zullen wij ons uiteraard vooral focussen op wat zich binnen onze bevoegdheden bevindt. Ik ga ervan uit dat minister Milquet zich zal focussen op wat zich binnen haar federale bevoegdheden bevindt. We zullen daarover een interministerieel overleg organiseren.

Ik hoop dat we op die manier de komende maanden en jaren een bijdrage kunnen leveren aan het wegwerken van de loopbaankloof. Het is een illusie dat we die in 2014 weggewerkt zullen hebben, maar we moeten wel een belangrijke stap voorwaarts zetten. Ik hoop dat we de strijd samen, mannen en vrouwen, zullen voeren voor een gelijke behandeling tussen mannen en vrouwen.

Mevrouw Vera Celis: Minister, dank u wel. Ik kan uw laatste zin enkel bevestigen. De loonkloof was beter gisteren al weg geweest dan morgen. Dat u daarvoor initiatieven neemt zoals campagnes en sensibilisering siert u. Het siert u ook dat u zowel bij het onderzoek van het ABVV en zij-kant als vorige week in New York aanwezig was om het voor de vrouwenrechten op te nemen. Dat zijn fijne zaken.

In uw antwoord zegt u dat u in het najaar van 2010 aan de opmaak van uw plan begint te denken. Iedereen moet zijn tijd krijgen. Snel werk is half werk. Daarmee ben ik het eens. Ik hoop dat u tussen nu, het najaar 2010 en het najaar 2011 elke gelegenheid te baat neemt om

daarin een actor te zijn en de zaken vooruit te krijgen. Ik kijk heel geïnteresseerd uit naar alle campagnes die men gaat ondernemen in verband met het genderbewustzijn van de maatschappij. U hebt een punt dat we daar uiteindelijk naartoe moeten.

Mevrouw Michèle Hostekint: Minister, u hebt zelf aangehaald dat het gaat om een hardnekkig fenomeen. Het Verdrag van Rome is inderdaad al meer dan 50 jaar oud. Ik ben blij dat u toch een concrete datum vooropstelt voor het actieplan: najaar 2010. Ik hoop daarin heel concrete acties te kunnen vinden voor gender en het onderwijs. Dat is misschien wel het allerbelangrijkste. Alles begint bij het onderwijs, met de keuzes die men maakt op heel jonge leeftijd. Ik kijk ernaar uit.

Mevrouw Ann Brusseel: Ik dank u voor uw antwoord, minister. U hebt interessante dingen gezegd. U juicht toe dat veel mannen de positie gekregen hebben om het genderbeleid te verdedigen. Ik hoop dat ik er de komende maanden en zeker tegen het najaar van 2010 wat meer bezieling in vindt.

U hebt een uitgebreid antwoord gegeven met een goede opsomming van alle problemen en de zaken die worden besproken. Maar een echt antwoord op de vragen die gesteld zijn, heb ik helaas niet gehoord, enkel een interessante aanzet tot antwoord in de toekomst. Laat me een veeleisende vrouw wezen, maar dat is voor mij niet genoeg. Die Girls' Day vind ik fantastisch. Dat ziet er mooi uit, maar het is maar één ding. U zegt dat minister Milquet haar eigen plan zal hebben en dat u dat op elkaar zult afstemmen. Ik hoop dat dat concreet gedaante krijgt.

Ik had het in mijn vraag over flankerende maatregelen. Daar geloof ik in, minister. Men heeft het gehad over harde en zachte sectoren. Het is mij opgevallen, en ik hoop dat het in de toekomst verandert, dat zodra een sector zwaar vervrouwelijkt, het prestige van die job spijtig genoeg vervalt. Dat is de laatste decennia met het onderwijs het geval geweest. Daar moet u aandacht voor hebben. Daarom vrees ik dat jongens of meisjes in een bepaalde richting willen duwen, op lange termijn niet de oplossing is.

Vanuit het onderwijs moet worden gewerkt aan het doorbreken van het rollenpatroon en moet men meisjes leren assertief te zijn. De loonkloof in bedrijven is niet iets dat de overheid kan bepalen. In bedrijven moet men opkomen voor zichzelf, duidelijk maken dat men ambitie heeft en zijn loon zelf negotiëren. Het loon ligt niet vast zoals bij de overheid of in het onderwijs. Het komt erop aan om meisjes meer zelfvertrouwen te geven. Dat gebeurt bij opvoeding. U hebt het terecht gehad over genderbewustzijn bij het individu. Daar begint alles mee. Die harde of zachte sectoren, dat is een piste. Maar op lange termijn moeten we in het individu investeren, in een goede opvoeding via de school, tegen misogynie, u welbekend. Dat heb ik maandagochtend op Radio 1 gehoord. Er werden veel mannen aan het woord gelaten. Het was beschamend. Ik vind dat de overheid flankerende maatregelen kan nemen. *(Opmerkingen van minister Pascal Smet)*

Minister, ik had het niet over u. Bij Radio 1 zijn andere mannen aan het woord gekomen. *(Opmerkingen van minister Pascal Smet)*

Ik ben kritisch. We moeten het debat niet polariseren. *(Opmerkingen van minister Pascal Smet)*

Ik moet een wakker volksvertegenwoordiger blijven. Ik vraag in elk geval aandacht voor die flankerende maatregelen. Dat is zeer belangrijk.

Minister Pascal Smet: Ik ben zeer bezield om dit probleem aan te pakken. Het feit dat een belangrijke vrouw van de VN in onze aanpak is geïnteresseerd en met ons wil samenwerken, getuigt trouwens van de nodige bezieling.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de ritduur van het leerlingenvervoer in het buitengewoon onderwijs

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Voorzitter, ik heb het tijdens de vorige legislatuur al over het leerlingenvervoer van het buitengewoon onderwijs gehad. Ik zou graag vernemen welke concrete acties de minister wil ondernemen om de ritduur van het leerlingenvervoer van het buitengewoon onderwijs verder te herleiden.

De vorige minister van Onderwijs heeft 180 minuten als het maximum voor 2009 vooropgesteld. In 2007 waren nog 173 busritten langer dan 240 minuten. Het gaat dan om 4 uur per dag. Dat is heel wat voor die leerlingen. ’s Ochtends zijn ze 2 uur op weg naar school en ’s avonds zijn ze 2 uur op weg naar huis. Zelfs indien dit streefdoel zou zijn bereikt, kunnen we dit niet als een eindpunt beschouwen. Voor bepaalde leerlingen betekent dit dat ze dagelijks 3 uur op een schoolbus zitten.

Minister, ik zou graag vernemen wat de stand van zaken is. Wat is het effect van de bijkomende ritten op de gemiddelde ritduur en op de ritten die langer dan 240 minuten duurden? Hoeveel ritten zijn in 2008 en in 2009 effectief toegevoegd? Welke concrete acties zult u nog ondernemen?

De vorige minister van Onderwijs heeft, in samenspraak met de minister van Mobiliteit, werk gemaakt van het vastleggen van de ophaalgebieden. Normaal gezien zou dit met betrekking tot het buitengewoon basisonderwijs midden 2009 zijn afgerond. Is dit gebeurd? Zo neen, wat is de reden voor deze vertraging en wat is de verdere timing? Wat zal de impact van deze maatregelen zijn? Kan de timing voor het schooljaar 2009-2010 met betrekking tot het buitengewoon secundair onderwijs worden gehandhaafd?

In welke mate zijn de begin- en de eindtijden van de lessen in de scholen van het buitengewoon onderwijs binnen eenzelfde ophaalgebied beter op elkaar afgestemd? Volgens de minister van Mobiliteit vormt dit een belangrijk struikelblok voor de inkorting van de rittijden. De minister van Mobiliteit wil op dit vlak gradueel stappen vooruit zetten.

In welke mate is een andere organisatie van het vervoer nodig en haalbaar om tot een verdere beperking van de ritduur te komen? Kan eventueel worden samengewerkt met de schoolbussen die niet tot het buitengewoon onderwijs behoren of met de belbussen? Een leerling die volledig buiten de route woont, kan een enorme impact op de ritduur hebben. Misschien kan een betere samenwerking met De Lijn tot stand komen.

Minister, ik ben in elk geval bijzonder nieuwsgierig naar uw antwoord.

De voorzitter: Mevrouw Michiels heeft het woord.

Mevrouw An Michiels: Voorzitter, het leerlingenvervoer van het buitengewoon onderwijs is in deze commissie al vaak aan bod gekomen. In de loop van de vorige legislatuur hebben we hierover een hoorzitting met een aantal ouders georganiseerd. Die mensen hebben de problematiek aangeklaagd. Mevrouw Stevens heeft al een aantal zaken aangehaald. Ik onderschrijf haar standpunt volledig.

Daarnaast is er nog de problematiek van de rechthebbende en de niet-rechthebbende leerlingen. De regeling is nog steeds zeer strikt. Er wordt weinig soepelheid aan de dag gelegd. Hoewel bij de cel leerlingenvervoer afwijkingen zouden kunnen worden aangevraagd, blijkt dit in de praktijk allemaal zeer strikt te verlopen. Zal dit onderscheid in de toekomst even strikt blijven? Zal enige soepelheid aan de dag worden gelegd indien blijkt dat het niet om een fout van de ouders, maar om een fout van de school gaat? Ik verwijs hier naar een zeer concreet geval. Een school heeft bij de inschrijving een fout gemaakt. Hierdoor is een leerling eerst als rechthebbende beschouwd. Een jaar later is gebleken dat dit niet het geval was. Die

leerling kan nu niet meer op school geraken. Is het mogelijk in dergelijke gevallen een afwijking toe te staan?

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Voorzitter, gezien het belang van deze vraag om uitleg, wil ik me kort aansluiten. Ik heb een concrete vraag. Volgens mij heeft de minister tijdens de bespreking van de beleidsnota duidelijk verklaard dat hij op korte termijn een gesprek met minister Crevits over deze problematiek zou voeren. Ik zou graag een stand van zaken krijgen. Heeft dit gesprek al plaatsgevonden? Was het een aangenaam gesprek? Heeft het resultaten opgeleverd?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, de organisatie van het leerlingenvervoer is een taak van De Lijn. Er bestaan geen wettelijke bepalingen over de ophaaluren voor leerlingen in het buitengewoon onderwijs. In het licht van de verzekering van een kwaliteitsvol leerlingenvervoer wordt geprobeerd de ritduur zo veel mogelijk te beperken. Bij het uittekenen van ritten streeft De Lijn momenteel naar een maximale ritduur van 220 minuten per dag. Ik heb de concrete cijfergegevens in verband met deze vraag bij de centrale diensten van De Lijn opgevraagd. Zodra De Lijn me deze cijfers heeft bezorgd, zal ik ze aan de vraagsteller bezorgen.

Momenteel zijn in de provincies West-Vlaanderen en Oost-Vlaanderen ophaalgebieden voor leerlingenvervoer in het buitengewoon onderwijs vastgelegd. Tijdens deze hertekening is gebleken dat De Lijn niet kan garanderen dat alle leerlingen in de uitgetekende ophaalgebieden effectief van het busvervoer gebruik zullen kunnen maken. Tevens is gebleken dat de door De Lijn vooropgestelde gebiedsafbakening arbitrair per provincie is bepaald. Om deze redenen is het niet opportuun de hertekening van het leerlingenvervoer in de andere provincies onder dezelfde voorwaarden voort te zetten.

De afstemming van de begin- en de einduren van de lestijden in de verschillende scholen binnen een zone heeft met de organisatie van het leerlingenvervoer te maken. De Lijn moet hierover, in de mate van het mogelijke, afspraken met de scholen maken.

In de beleidsnota Onderwijs heb ik aangegeven dat de organisatie van het leerlingenvervoer voor het buitengewoon onderwijs moet worden verbeterd. Momenteel loopt een bilateraal overleg tussen mijn kabinet en het kabinet van de minister van Mobiliteit over de algemene samenwerking tussen het departement Onderwijs en De Lijn. De wijze waarop het leerlingenvervoer in de toekomst kan worden georganiseerd, staat eveneens op de agenda van dit overleg. We zijn nog niet tot een besluit gekomen. Dit zal echter nog gebeuren.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Het antwoord van de minister was zeer beknopt en bevatte weinig concrete gegevens.

Wat de ophaalgebieden betreft, hebben we een duidelijk antwoord gekregen. Die gebieden zijn voor Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen vastgelegd. Betekent dit dat voor de rest nog niets is gebeurd? Wat is concreet het probleem? Heeft de vastlegging van de ophaalgebieden in Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen onverwachte problemen opgeleverd? Wat is de reden voor deze vertraging?

Deze problematiek sleept al lang aan. We praten hier tenslotte over kinderen van gezinnen die minder mondig zijn. Tijdens de vorige legislatuur hebben verschillende Vlaamse volksvertegenwoordigers, onder wie ikzelf, nadrukkelijk gevraagd om voldoende aandacht aan deze problematiek te schenken en om een oplossing te vinden. Dit sleept al jaren aan. Het is niet normaal dat jonge kinderen 4 uur per dag onderweg zijn. Waar zijn we mee bezig? Ik vraag met aandrang deze problematiek, samen met de minister van Mobiliteit, zo snel mogelijk op te lossen.

De voorzitter: Mevrouw Michiels heeft het woord.

Mevrouw An Michiels: Ik vind het antwoord van de minister ook bijzonder vaag. Het gaat hier om de meest kwetsbare kinderen in ons onderwijssysteem. Deze reeds lang aanslepende problematiek zou een prioriteit moeten vormen. Tijdens de vorige legislatuur hebben we schrijnende getuigenissen gehoord. Ik stel vast dat de minister ter plaatse blijft trappelen. De instanties spelen de bal naar elkaar door.

Minister, ik heb u gevraagd hoe het met de rechthebbende en de niet-rechthebbende leerlingen zit. Die ouders worden van de ene naar de andere instantie doorverwezen. Volgens De Lijn moeten ze naar de cel leerlingenvervoer. Volgens de cel leerlingenvervoer kan De Lijn dit oplossen. Zo blijven die mensen bezig. Die ouders zitten met de handen in het haar. Hetzelfde geldt voor de ouders van de kinderen die wel op school geraken. Die moeten soms 4 uur op een bus zitten. Volgens mij kan een land als Vlaanderen zich dit niet langer permitteren.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Voorzitter, aangezien daarnet al verschillende sprekers het woord hebben genomen en ik geen aanvullende vragen heb, heb ik me daarnet even van een uiteenzetting onthouden. Het gaat hier echter om een belangrijke materie. De vaagheid van het antwoord van de minister verbaast me.

Ik moet trouwens eerlijk toegeven dat de minister met betrekking tot tal van voorgaande vragen om uitleg een correcte analyse heeft gemaakt. Hij heeft steeds verklaard dat we dit nader moeten bekijken en dat we dit moeten plannen. Dat horen we nu sinds het aantreden van de Vlaamse Regering. Ik heb begrip voor het feit dat hij de nodige tijd wil nemen om rustig na te gaan op welke manier een probleem best kan worden aangepakt.

Deze materie is hier al meermaals aan bod gekomen. Eigenlijk heeft de minister nu hetzelfde verteld als enkele maanden geleden. Ik ben het eens met de stelling dat hij gewoon ter plaatse blijft trappelen. Die kinderen mogen daar echter niet het slachtoffer van worden. Dat is hier al herhaaldelijk gezegd. Het is spijtig dat we haast op het sentiment moeten spelen om de minister van het belang van een oplossing te overtuigen.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Ik wil nog even verwijzen naar een uitspraak van de minister van Mobiliteit uit de vorige legislatuur. Volgens de minister van Mobiliteit bevindt de sleutel tot een structurele oplossing zich bij het onderwijs. Ik wil hier dan ook benadrukken dat het onderwijs dit moet oplossen. De Lijn is enkel een uitvoerder, de bal ligt in het kamp van de minister. De Lijn wacht op instructies. Het wordt tijd dit probleem grondig aan te pakken. Het sleept al lang aan. Die kinderen, die al kwetsbaar zijn, worden er het slachtoffer van. Het is dringend tijd een oplossing aan te reiken.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Ten eerste, politici die zich door hun sentiment laten leiden, zijn meestal zeer gevaarlijk. Ik wil me niet op die weg begeven. Ten tweede, ik heb dat sentiment niet nodig om te weten hoe belangrijk een oplossing voor dit probleem is. Ten derde, het is niet de taak van het departement Onderwijs dat leerlingenvervoer te organiseren. Volgens de Vlaamse regelgeving is dit een opdracht van De Lijn. Ten vierde, in mijn beleidsnota staat dat we dit probleem willen oplossen. Dat is de reden waarom ik overleg pleeg met minister Crevits.

Ten vijfde, ik wil mevrouw De Knop eraan herinneren dat een minister volgens het Reglement van het Vlaams Parlement niet over zijn intenties mag worden ondervraagd. Ik ben zo vriendelijk al die vragen te beantwoorden. Ik zal dat in de toekomst blijven doen. Ik heb vorige keer echter al enig begrip voor mijn ambtenaren gevraagd. Hoe meer vragen ze krijgen over wat ze zullen doen, hoe minder tijd ze hebben om het te doen.

De voorzitter: Indien we het criterium inzake de beleidsintenties heel breed zouden toepassen, zouden we hier geen vragen meer kunnen stellen. Ik probeer dat wat in het midden te houden. Indien het om zaken uit de beleidsnota gaat, moet de vraag om uitleg niet worden gesteld. Een volksvertegenwoordiger heeft echter het recht te weten welke richting het beleid uitgaat en wat de visie van de minister is.

Mevrouw Irina De Knop: Volgens de minister peil ik naar intenties. De enige vraag die hier is gesteld, is de vraag welke gevolgen het gesprek met minister Crevits heeft gehad. Welke gevolgen zullen hieraan worden gekoppeld? Dat is een logische vraag en geen peiling van intenties. *(Opmerkingen van minister Pascal Smet)*

In dat geval mogen we geen vragen meer stellen. Als we niet mogen weten welke gevolgen de minister aan dit overleg hecht, vraag ik me ernstig af wat we hier doen.

Minister Pascal Smet: Ik zal alle vragen beantwoorden. Ik heb vorige keer al verklaard dat het hier om een hartenkreet van mijn ambtenaren en niet van mezelf gaat. Indien nodig, wil ik hier dag en nacht blijven. Ik heb daar geen probleem mee. Hoe meer vragen ik krijg, hoe meer vragen die mensen moeten beantwoorden. Ze moeten die cijfers bij De Lijn opvragen. Ik kan die cijfers nu niet geven omdat ik ze niet heb. Ik moet ze vragen aan De Lijn. Dat is de verantwoordelijke instantie. De mensen van De Lijn hebben me laten weten dat ze me die cijfers niet kunnen geven. Ik kan ze niet zelf verzinnen.

Ik krijg hier te horen dat ik vaag ben omdat ik de cijfers niet geef. De mensen die hiermee bezig zijn, behoren niet tot mijn eigen administratie. Ze hangen van een andere minister af. Ze hebben me gezegd dat ze die gegevens niet hebben. Bijgevolg kan ik ze niet geven.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Chokri Mahassine tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over verzekeringen in het lespakket

De voorzitter: De heer Mahassine heeft het woord.

De heer Chokri Mahassine: Voorzitter, ik stel deze vraag om uitleg aan de minister van Onderwijs en aan de minister van Jeugd.

Volgens De Standaard van 24 februari 2010 praat de verzekeringsfederatie Assuralia met de minister van Onderwijs over de invoering van een specifiek lessenpakket voor scholieren over verzekeringen. Er zou al een werkgroep zijn opgericht om de eindtermen aan te passen. De Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen (CBFA) zou een apart departement voor de financiële vorming oprichten. Dit departement zou specifieke doelgroepen moeten sensibiliseren. Daarnaast komt er een federaal wetsontwerp betreffende de consumentenbescherming in de financiële sector. Indien deze informatie zou kloppen, stel ik me, op zijn zachtst gezegd, vragen bij de wenselijkheid van deze initiatieven.

De eerste reden waarom ik me vragen stel, is van puur principiële aard. Is het wenselijk dat jongeren in de huidige samenleving, die al zeer sterk juridisch is georganiseerd en die al zeer sterk op het beheersen en het vermijden van risico's is gericht, tijdens de lessen in verzekeringen en risicobeheersing worden ondergedompeld? Volgens mij gaat dit regelrecht tegen Vlaanderen in Actie in. We hebben net creativiteit en risico's nodig. We moeten jongeren geen angst aanjagen. Dat werkt de ontwikkeling tegen.

In mijn ogen gaat het hier om een fundamenteel principe, dat overigens ook in de beleidsnota Jeugd is opgenomen. We moeten jongeren de ruimte geven. We moeten hen wijzen op mogelijkheden die stimulerend werken en niet op beperkingen die remmend werken.

De tweede reden waarom ik me vragen stel, betreft de rol van Assuralia. Iedere commerciële sector verkoopt en verdedigt uiteraard zichzelf. Is Assuralia in alle aspecten een objectieve partner? Heeft Assuralia een voldoende kritische kijk op het verzekeringswezen om eindtermen op te stellen?

Vorige week hebben we vernomen dat het onderwijs niet enkel meer aandacht aan verzekeringen zal schenken. Er komt ook een lessenpakket met betrekking tot financiën. In feite gaat het hier om alles wat banken al dan niet doen. Ook hierover wil ik mijn bekommernis uiten.

Het is natuurlijk begrijpelijk dat we kinderen en jongeren met geld willen leren omgaan. We moeten echter opletten voor een overreactie op de financiële crisis. We mogen niet de indruk wekken dat de fout bij de consument ligt. We moeten niet eender wat doen omdat er iets is gebeurd.

Klopt de informatie in het krantenartikel? Hebt u contact met de federale overheid over het wetsontwerp en de ontwikkelingen bij CBFA? Wat is de bedoeling van de federale overheid?

Wat is uw beleid aangaande verzekeringen en financiën in het lespakket? Welke doelstellingen wilt u bereiken? Kunnen de genoemde initiatieven remmend werken voor jongeren?

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Ik sluit me graag aan bij de vraag, voorzitter. Het was me een beetje ontgaan wat er rond verzekeringen aan de gang is. Er zou een werkgroep worden opgericht om de eindtermen aan te passen. Kunt u dat toelichten?

We hebben pas in april 2009 heel wat vakoverschrijdende eindtermen goedgekeurd. Het is altijd de bedoeling dat ze voor 2, 3 jaar meegaan om het veld de tijd te geven om ze te implementeren, en om een grondige evaluatie mogelijk te maken. Ik heb ook nog suggesties, maar het is veel te vroeg om aan de eindtermen al te sleutelen. Ik hoop dat u in die zin zult antwoorden, en ik zie u knikken.

Ik weet dat de beleidsnota en het regeerakkoord de banken vermelden, maar daar is voor mij geen haast bij. Laat ons eerst evalueren. Laat ons zo veel mogelijk in grote coherente pakketten van eindtermen werken.

De heer Boudewijn Bouckaert: Ik was verheugd om iemand van sp.a te horen zeggen dat hij bezorgd is over de ondernemingsgezindheid bij onze jongeren. De overbeklemtoning van het verzekeringsaspect in het onderwijs zou kunnen leiden tot gemakzucht en verminderde aandacht voor de onderneming. De sociale zekerheid is natuurlijk ook een vorm van verzekering. U zou uw opmerking daartoe kunnen uitbreiden.

We moeten ons hoeden voor overbevraging van de scholen. Allerlei sectoren hebben vragen en onderwerpen voor de lespakketten. We moeten het draagvlak in het onderwijs in het oog houden.

Er moet over worden gewaakt dat bepaalde vormen van opleiding geen verkapte vorm van commercialisering worden; men mag kinderen geen producten – financiële of andere – aansmeren. Dat mag niet beletten dat men jongeren inwijdt in de geheimen van de financiële wereld. De jongeren van vandaag komen er veel vroeger mee in aanraking dan ik in mijn tijd. We moeten naar een mooi evenwicht streven.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Ik kan u meteen geruststellen, we gaan geen nieuwe eindtermen opstellen. Er zijn vanaf volgend schooljaar nieuwe vakoverschrijdende eindtermen van kracht. Daarbij zijn de klassieke thema's burgerzin, sociale vaardigheden, milieu- en gezondheidseducatie vervangen door een lijst van brede, meer algemene eindtermen, bijvoorbeeld over kritische zin, verantwoordelijkheid nemen enzovoort, en zeven contexten waarbinnen eindtermen zijn geformuleerd.

De fout mag zeker niet bij de consument worden gelegd. Ik ben het er helemaal mee eens dat de creativiteit moet worden gestimuleerd, en ook ondernemingszin, wat niet hetzelfde is. Men moet voorzichtig omspringen met het aspect 'zekerheid' inzake verzekeringen, maar ze spelen wel een grote rol in onze samenleving. Er zijn nog altijd heel wat mensen zonder autoverzekering of een verzekering burgerlijke bijstand. Dat leidt ook tot problemen.

Een van deze contexten is de sociaal-economische samenleving. De eindtermen in deze context handelen over de wisselwerking tussen economische en sociale mechanismen, niet over het bestuderen van economie als wetenschap. Er zijn eindtermen geformuleerd die te maken hebben met welvaart en welzijn, de rol van de overheid, ondernemingen, werkgevers- en werknemersorganisaties, arbeid en economische activiteiten, goederen en diensten, consumentenopvoeding, prijs-kwaliteitverhouding en de relatie met duurzaamheid, budgetbeheer en persoonlijke administratie, armoede enzovoort. Door deze ingreep in de vakoverschrijdende eindtermen is een belangrijk hiaat in de basisvorming ingevuld. Sociaal-economische verschijnselen maken voortaan deel uit van het curriculum van alle leerlingen. Ik denk dat dat beantwoordt aan de vraag van de ouders. Met andere woorden, het secundair onderwijs werkt voortaan aan sociaal-economische geletterdheid met het oog op zelfredzaamheid. Het is niet de bedoeling hen op te leiden tot economisch-financiële specialisten en zeker niet tot volgzame consumenten van financiële producten, eerder integendeel.

Het is een cruciale maatregel in de opdracht van het onderwijs om jongeren te helpen kritisch en creatief te functioneren in de samenleving. Dit betekent voor mij niet dat het aspect verzekeringen niet aan bod mag komen, maar ik ga het zeker niet opleggen. De vakoverschrijdende eindtermen bakenen de opdracht af die scholen hebben ten aanzien van maatschappelijke vragen. Maar ze laten daarbij voldoende ruimte aan scholen om dit zelf in te vullen. Indien scholen ervoor kiezen om het over verzekeringen te hebben, bijvoorbeeld in het kader van de behandeling van de eindterm 'leerlingen kunnen het eigen budget en de persoonlijke administratie beheren', dan kan dat voor mij. Maar men moet dit dan wel doen volgens de visie die gehanteerd wordt bij de ontwikkeling van de eindtermen waarin contexten zoals het sociaal-economische worden gekoppeld aan doelen in verband met kritisch denken, mediawijsheid, verantwoordelijkheidszin, zelfredzaamheid enzovoort. Er is in de maand maart een overleg gepland tussen ambtelijke en kabinetmedewerkers en Assuralia. Wellicht wordt daar in het artikel naar verwezen.

De voorzitter: De heer Mahassine heeft het woord.

De heer Chokri Mahassine: Ik onthoud één zaak, dat de scholen zelf verantwoordelijk zijn voor de invulling van de eindtermen.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: In dat opzicht begrijp ik niet goed waarom er dan overleg is met het kabinet. Ze zouden beter met de netten contact opnemen.

Minister Pascal Smet: Wij hebben dat niet gevraagd. Ze hebben gevraagd om overleg te hebben. Als men dat vraagt en men wil een pakket aanbieden, lijkt het mij niet slecht dat ambtelijke en kabinetmedewerkers zich daarover buigen. Zij zullen de signalen geven die u geeft en het beleid toelichten. Daar is niets verkeerds mee. Integendeel, het siert hen dat ze zich willen informeren over de beleidsopties van de regering en het parlement. Dat is een goede reflex. Het omgekeerde zou door u terecht worden bekritiseerd.

De heer Chokri Mahassine: In het krantenartikel stond toch nog iets anders.

De voorzitter: Voor krantenartikels is de minister niet verantwoordelijk.

Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Celis tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de Se-n-Se-opleiding Integrale Veiligheid

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Voorzitter, minister, mijn vraag is niet nieuw, maar meer een gevolg van een uitspraak in de plenaire vergadering van 11 februari 2010. Ik schets de achtergrond.

Sinds dit schooljaar wordt in veertien scholen in Vlaanderen de Se-n-Se-opleiding, het vroegere 7e specialisatiejaar tso, Integrale Veiligheid aangeboden. Zo'n 450 jongeren volgen deze richting. Geslaagde studenten kunnen vlot doorstromen naar veiligheidsfuncties. Aan de politieschool krijgen ze vrijstellingen, bij de brandweer kunnen ze meteen aan hun stage beginnen. De Vlaamse en de federale overheid hadden vorig jaar, na een jaar onderhandelen, een overeenkomst bereikt in verband met de inrichting van deze opleiding. Meer bepaald werd overeengekomen dat de Vlaamse overheid de middelen zou leveren voor de scholen en de leerkrachten, terwijl Binnenlandse Zaken zou zorgen voor de erkenning en vrijstelling, afhankelijk van de opleiding, voor politie, brandweer, private veiligheid en voor de middelen voor Selortesten en brandweer.

Op 2 februari 2010 deelde de federale overheidsdienst Binnenlandse Zaken echter mee dat de modules 1 tot en met 4 brandweer in de Se-n-Se-opleiding Integrale Veiligheid in Vlaanderen vanaf volgend schooljaar geschrapt worden; en het werd nog straffer, met onmiddellijke ingang – tijdens het lopende schooljaar – module 4 brandweer in dezelfde opleiding. Een hele groep studenten wordt door deze beslissing gegijzeld in de loop van het schooljaar. Nochtans komt deze opleiding net op een succesvolle manier tegemoet aan de invulling van een reeks Vlaamse knelpuntberoepen.

Minister, tijdens de plenaire vergadering van 11 februari 2010 stelde u terecht dat een dergelijke beslissing niet zomaar kan en gaf u aan dat u uw federale collega's hierover zou aanspreken. Het antwoord van minister van Binnenlandse Zaken Turtelboom op een vraag van mijn federale collega Ben Weyts, belooft alvast weinig goeds. "De federale regering is geen financieel engagement aangegaan", zo luidde het.

Minister, welke stappen hebt u ondernomen of zult u nog ondernemen om ervoor te zorgen dat de federale overheid haar financiële engagementen, die ze wel degelijk is aangegaan, voor deze opleiding nakomt?

Welke andere maatregelen zult u nemen om de toekomst van deze belangrijke opleiding alsnog veilig te stellen?

Bestaat er een mogelijkheid waarbij Vlaanderen deze opleiding volledig in eigen handen kan nemen?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Ik blijf in gesprek met mijn federale collega om voor de problematiek van de nieuwe opleiding Integrale Veiligheid een bevredigende oplossing te zoeken. Er is op 11 maart een nieuwe bijeenkomst van mijn kabinet, het departement Onderwijs en het kabinet en het departement Binnenlandse Zaken. Als dat overleg niets oplevert, zal ik zelf de minister van Binnenlandse Zaken zien.

Ik wens de uitkomst van de besprekingen af te wachten vooraleer over andere maatregelen uit te weiden. Ik zal er alles aan doen om deze succesvolle opleiding in stand te houden binnen een zowel voor onderwijsverstrekkers als onderwijsgebruikers rechtszeker kader.

De opleiding heeft dermate raakvlakken met de federale wet- en regelgeving op het vlak van publieke en private beveiliging en bewaking, dat het onmogelijk is uit het oogpunt van erkenning, curriculum en civiele effecten om het beheer en de organisatie exclusief binnen de Vlaamse overheid te positioneren.

De federale regering heeft absoluut wel een financieel engagement aangegaan voor dit jaar. Voor de volgende jaren – zo staat het in het protocol en dat is gebruikelijk – zal het binnen het budget moeten passen. Het engagement is aangegaan voor een heel jaar. Ik zal minister Turtelboom even uitleggen hoe dat ineenzit. Ik hoop dat ze een vrouw van haar woord is.

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Dat is een heel fijn antwoord, minister. Ik ben blij dat u in gesprek blijft. Het is ook zeer noodzakelijk. Ik zal op 11 maart voor u een kaarsje aansteken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de tweede fase van de inschrijvingsprocedure in Brussel

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Voorzitter, minister, dames en heren, de huidige inschrijvingsprocedure voor Nederlandstalige scholen in Brussel bestaat uit twee stappen. Eerst konden ouders hun kinderen online aanmelden voor het basis- en secundair onderwijs in Brussel. Deze ouders kregen enkele weken de tijd om hun kinderen op een website aan te melden. Ze gaven de school van hun voorkeur op. Als een school meer aanmeldingen krijgt dan ze plaatsen heeft, bepaalt een rangorde op basis van ordeningscriteria welke leerlingen worden ingeschreven.

Eind februari – na enkele malen uitstel – kregen de ouders het nieuws in welke school ze zich mochten aanmelden voor de inschrijving van hun kind. Na een intakegesprek met de directeur, zou die beslissen of het kind al dan niet ingeschreven wordt, of de aanmelding kan uitmonden in een inschrijving. De directeur krijgt dus de verantwoordelijkheid over het al dan niet correct zijn van een aantal in het onlinesysteem ingebrachte gegevens, op het vlak van het gebruik van de talen.

Tot nog toe waren de directeurs met handen en voeten gebonden aan de verklaringen op eer en het principe ‘eerst komt, eerst maalt’. Een ouder kon zich bij de directeur aanmelden en meedelen dat hij of zij met het betrokken kind Nederlands sprak. De directeur moest dat noteren, hij had geen interpretatiemarge, zelfs al had hij of zij zware twijfels over de oprechtheid van de verklaringen van de betrokken ouders. We hebben het al heel lang moeilijk met dat systeem. Met de huidige aanmeldingsprocedure verlaat men dat systeem. Men rekent op het oordeelvermogen van de directeurs om de ouders die foutief hebben verklaard dat ze met hun kind Nederlands praten, eruit te halen.

Ik heb de voorbije tijd een grote ongerustheid en bezorgdheid opgevangen van directeurs die ouders, die gedurende vele weken onterecht dachten dat hun kind welkom zou zijn in de betrokken school op grond van onjuiste informatie, alsnog zullen moeten weigeren. Sommige directeurs vrezen agressieve conflicten met afgewezen ouders. Enkelen vrezen zelfs voor hun fysieke integriteit. Vele ouders van aangemelde kinderen gaan er immers verkeerdelijk van uit dat de inschrijving zelf nog slechts een formaliteit zal zijn.

Minister, ik haal dit punt aan omdat heel wat ouders van Nederlandstalige kinderen op dit punt van de procedure enige hoop stellen. Hun geweigerd kind zou inderdaad alsnog in een school kunnen worden ingeschreven, indien de directeur van de betrokken school plaatsen vrijmaakt door ouders die zich onterecht als Nederlandstalig hadden opgegeven, te weigeren.

In de nasleep van de aanmeldingsprocedure kwamen er berichten dat vele honderden kinderen die zich hadden aangemeld op de website, geen school toegewezen hadden gekregen. Tijdens de plenaire vergadering van 24 februari hebben we hierover uitgebreid gedebatteerd, maar u kon toen nog geen antwoord geven op mijn vraag hoeveel van die

leerlingen als Nederlandstaligen in het onlinesysteem werden aangevinkt. In deze discussie is dit fundamenteel. Het onderwijssysteem in Brussel is heel open. We ontvangen er heel veel anderstalige kinderen. Toch moeten Nederlandstalige kinderen in de Nederlandstalige scholen in Brussel het eerste doelpubliek blijven. Ik had cijfers opgevraagd, maar u had die toen nog niet. Ik had ook tevergeefs gevraagd naar de aanmeldingen van de andere voorrangsgroepen, waaronder de kinderen uit kansarme gezinnen.

Minister, hebt u ook berichten opgevangen van ongeruste directeurs die kinderen alsnog zouden moeten weigeren omwille van foutieve verklaringen op eer? Worden deze directeurs bijgestaan? Hebben de directeurs bepaalde richtlijnen gekregen? Wordt hieraan gewerkt?

Ik heb het belang hiervan aangetoond. Heel wat ouders hopen dat er toch nog plaatsen vrijkomen via dat systeem voor hun kind. Op zich juich ik de autonomie toe, maar ik betreur sterk dat ze slechts zo laat in de hele procedure een plaats krijgt. Dat is een beslissing van het LOP, dat weet ik, maar in hoeverre druist deze aan directeurs toegekende autonomie in tegen het starre inschrijvingsluik van het GOK-decreet, waarbij directeurs elke interpretatiemarge kwijtspeelden?

Minister, het totale aantal aanmeldingen heb ik ondertussen gevonden op de website, maar kunt u de aanmeldingen specificeren naar de verschillende voorrangsgroepen? Hoeveel aanmeldingen betreffen kinderen die als Nederlandstalig werden opgegeven, hoeveel aanmeldingen betreffen kinderen die als kansarm werden opgegeven enzovoort? Hoeveel aangemelde kinderen hebben nog geen plaats toegewezen gekregen? Kunt u dit eveneens specificeren volgens de verschillende voorrangsgroepen?

De voorzitter: Mevrouw Michiels heeft het woord.

Mevrouw An Michiels: Voorzitter, minister, collega's, ik wil me aansluiten bij de zeer terechte vragen van de heer Delva. Over de verklaring op eer is al veel gesproken in deze commissie, en zeker over het probleem van het Brussels inschrijvingsbeleid. Als we het hebben over de verklaring op eer, wordt daar bijna automatisch fraude aan gekoppeld. Vroeger had een directeur geen mogelijkheid om daartegen iets te ondernemen. Minister, ook uw voorganger heeft al herhaalde malen gesteld dat hij daar geen sluitende oplossing voor had. Het nu aan de directeurs overlaten om hiervoor een oplossing te vinden, is heel creatief, maar of dat de problemen uit de wereld helpt, is hoogst twijfelachtig.

Minister, nu we de problemen kennen en iedereen die erkent, wordt er verder nagedacht over een manier om dit probleem aan te pakken en sluitend op te lossen? Indien wel, hoever staat het daarmee?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Er zijn me tot vandaag nog geen berichten gemeld van ongeruste directies over het weigeren omwille van een foutieve verklaring op eer, toch niet rechtstreeks aan mij of aan mijn kabinet. De directies worden bijgestaan door het LOP en hebben ook richtlijnen gekregen vanuit het LOP over de mogelijkheid tot weigering omwille van foutieve verklaringen.

Deze richtlijnen, die ook op de website www.inschrijveninbrussel.be zijn te vinden, zijn de volgende: "Binnen het LOP werd de afspraak gemaakt dat indien ouders hebben aangegeven dat het Nederlands een thuistaal is, hen wordt gevraagd dat de ouder die Nederlands spreekt aanwezig is tijdens de inschrijving. Indien de Nederlandskundige ouder dus niet aanwezig is tijdens het inschrijvingsgesprek, kan de directie besluiten de hen toegekende rangordening ongedaan te maken. Indien blijkt dat ouders incorrecte informatie hebben verschaft op basis waarvan zij een ordening hebben verworven, dan vervalt de toegekende ordening en worden de ouders gevraagd zich opnieuw aan te melden in de school zelf in mei." Dit staat op de website van het LOP.

Omwille van inschrijvingsdruk lijken er meer misbruiken van verklaringen op eer op te duiken. Binnen het LOP Brussel is gekozen om op een pragmatische manier en via een marginale toets controle uit te voeren op de verklaringen op eer door bij de inschrijving de aanwezigheid van minstens één Nederlandstalige ouder te vragen.

Er is voorzien in de monitoring van de cijfers die u vraagt, binnen de evaluatieprocedure van het LOP Brussel. Hierover zijn momenteel nog onvoldoende cijfers beschikbaar, ik kan die dan ook niet geven. Als ik cijfers geef, wil ik over correcte, gevalideerde cijfers beschikken. Ik heb aan de LOP's gevraagd mij deze gegevens zo snel mogelijk te bezorgen, ook al begrijp ik dat ze op dit moment eerst bezig zijn met het oplossen van de problemen en dan met het geven van de cijfers. Deze gegevens bevatten relevante informatie met het oog op een doelgericht beleid. Er is trouwens een permanente opvolging door een projectgroep en door de stuurgroep van de beide LOP's.

Het is duidelijk dat we volop aan oplossingen aan het werken zijn. De verklaring op eer lijkt een probleem te zijn, toch wat de prioriteitsinvulling bepaalt van die 45 percent. We moeten naar een objectiveerbaar systeem evolueren dat de grondwettelijke en wettelijke toets kan doorstaan. We zijn volop aan het kijken wat wel en niet kan. Die opdracht heb ik aan mijn administratie gegeven. Zodra we daar zicht op hebben en de regering daarover een akkoord heeft, zullen we niet nalaten daarover te communiceren. Een zaak is duidelijk: we moeten de controlelast niet volledig bij de directeurs leggen, omdat dat ongewenste situaties kan geven. Ik deel uw bezorgdheid hierover. We moeten af van die verklaring op eer en een controleerbare en objectiveerbare regeling vinden.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Minister, ik werp u geen steen, maar ik begrijp geenszins waarom men van de enkele duizenden aanmeldingen – in IT-termen is dat minimaal – na weken nog altijd niet weet hoeveel er als Nederlandstalig zijn aangevinkt. Dat interesseert mij en het interesseert de ouders. Het feit dat het LOP geen cijfers beschikbaar heeft, versterkt de indruk van amateurisme en intransparantie van het LOP. Ouders begrijpen er niet veel meer van, en ik begrijp hen. Als men niet kan antwoorden op zulke evidente vragen – misschien wil men niet antwoorden, maar dan schort er ook iets – dan gaat dat mijn petje te boven en dat van veel ouders. Het versterkt het gevoel van onrust, onvrede, ongemak en onbegrip bij de betrokken ouders.

Minister, uw uitleg over de marginale toetsing met één Nederlandstalige ouder heb ik niet goed begrepen. Wil dat zeggen dat wanneer de directeur een ouder of ouderpaar ondervraagt, er een Nederlandstalige ouder bij moet zijn?

Minister Pascal Smet: Het LOP heeft afgesproken dat als iemand heeft aangeduid dat hij of zij Nederlands spreekt, een van de twee Nederlandstalige ouders bij het effectieve intakegesprek aanwezig moet zijn. Als die er niet is, kan de rangorde ongedaan worden gemaakt.

Ik ben heel vastberaden om ervoor te zorgen dat Nederlandstalige ouders hun kind in de buurt waar ze wonen, in een Nederlandstalige school kunnen inschrijven. Dat lijkt me de basisopdracht te zijn van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Het is totaal absurd dat we in een toestand zijn gekomen dat dit niet meer kan.

De heer Boudewijn Bouckaert: Dat is ook gebleken op die studiedag met de commissies.

De heer Paul Delva: Ik veronderstel dat de directeurs verklaringen die zijn aangevinkt in het systeem, kunnen nagaan, bijvoorbeeld de al dan niet aanwezigheid van broers en zussen. Ik hoor dat er ook foutieve verklaringen ingegeven zijn in dat systeem, waardoor men een belangrijke voorrang krijgt die gewoon vals is. Ik hoop dat directeurs dat kunnen nagaan bij de ouders, en als de ouders niet kunnen aantonen dat het betrokken kind een broer of zus heeft, dat dit uit de rangorde wordt genomen.

Minister, ik begrijp dat u een alternatief zoekt voor de verklaring op eer. We zoeken er met z'n allen al lang naar, ook ouders en directeurs. Ik begrijp dat u nog geen tip van de sluier wilt lichten. Misschien kan ik u een tip geven. Wat ouders en directeurs een interessant criterium vinden, is de taal van het diploma van de ouders. Dit kan een mogelijkheid zijn, hoewel niet de enige.

Ik begrijp dat u niet de volledige autonomie wilt geven aan de directeurs om te oordelen over bepaalde elementen, zoals het Nederlandstalige karakter enzovoort. Bepleit u in de toekomst een grotere autonomie dan vandaag het geval is in het GOK-decreet, met name: nul? Vandaag staat een directeur er voor spek en bonen bij. Nu ineens niet meer in Brussel omwille van de aanmeldingstoestand. Vindt u dat de directeur toch over een bepaalde autonomie moet kunnen beschikken om verklaringen van ouders na te gaan?

De voorzitter: Mijnheer Delva, u gaat nu wel erg ver met uw vragen. De minister mag erop antwoorden, maar moet niet.

Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Minister, ik deel de ongerustheid van de heer Delva. Een en ander is inderdaad fout gelopen met de aanmeldingsprocedure. U hebt het over het LOP, de heer Delva ook, en over wat er fout is gelopen. In IT-termen blijft het tot op heden fout lopen. In IT-termen zijn we dus niet erg tevreden over het LOP. Die cijfers had u moeten kunnen krijgen.

Minister, u hebt het ook over het criterium in plaats van verklaring op eer. Daar zijn zaken over te zeggen. Als het LOP intransparant en amateuristisch is, dan verwacht ik dat u daarop reageert en ingrijpt, want u hebt een decretale bevoegdheid over het LOP. In uw antwoorden doet u alsof het LOP totaal onafhankelijk is, waarover u niets te zeggen hebt en waarop u geen greep hebt? Ik ben het daar niet mee eens. U hebt wel iets te zeggen over het LOP als minister van Onderwijs. Dat is uw bevoegdheid. Ik zou van u wat meer actie verwachten.

Er was een suggestie over de taal van de ouders als criterium in de plaats van een verklaring op eer. In theorie lijkt dat interessant, maar er zijn ook ouders die geen diploma hebben. We kunnen ons dat niet veroorloven. We zullen hierin een beetje creatief moeten zijn. Minister, ik reken erop dat u dat oplost.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■